

HAUGESUND KONTROLLUTVALG

MØTEINNKALLING

Dato: tirsdag 15. juni 2021
Tid: kl. 14.00
Sted: Haugesund Rådhus, bystyresalen

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf. 959 86 977
eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som mulig. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet legges ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Kommunedirektør og kommunaldirektør er invitert

SAKSLISTE:

- 15/21 Godkjenning av protokoll fra møtet 11.05.21**
- 16/21 Orientering fra administrasjonen – kommunaldirektør for kultur, idrett og frivillighet**
- 17/21 Eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS**
- 18/21 Valg av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt eller eierskapskontroll**
- 19/21 Oppdatert plan for orientering om tjenesteområdene og kommunale selskaper**
- 20/21 Referat- og orienteringssaker 15.06.21**

Eventuelt

Aksdal, 08.06.21

Gudvin Selsås (sign.)
Leder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Kommunedirektør (er invitert)
Varamedlemmer (til orientering, unntatt 1. vara Jan Lothe og 1. vara Geir Jørgensen som kan møte fast)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	15.06.21	15/21

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.05.21

Sekretariatets forslag til vedtak:

Protokoll fra møte i Haugesund kontrollutvalg 11.05.21 godkjennes.

Saksvedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 11.05.21

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 11.05.21 til godkjenning.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt administrasjonen og bystyret til orientering. Det er ikke framkommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, og utvalgsleder eller evt. møteleder vil så signere protokollen.

Aksdal, 08.06.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

HAUGESUND KONTROLLUTVALG**PROTOKOLL**

Tirsdag **11. mai 2021** ble det avholdt møte i Haugesund kontrollutvalg under ledelse av utvalgets leder Gudvin Selsås.

MØTESTED:	Haugesund rådhus, bystyresalen og Teams
MØTESTART/MØTESLUTT:	Kl. 14.00 – kl. 16.10
MØTENDE MEDLEMMER:	Gudvin Selsås (H), Kari Louise Mæland (Krf), John Malvin Økland (H), Tor Inge Vormedal (Sp), Gudrun Caspersen (Ap), Arne Sjursen (PP), Svein Abrahamsen (V), Marte Lysaker (SV) og Frank Hendrikse (MDG)
MØTENDE VARAMEDLEMMER:	1. vara Jan Lothe (H) – med stemmerett og 1. vara Geir Jørgensen (R)
FORFALL:	Anna Kari Rasmussen (H) og Camilla Klovning Strømø (Frp) – kort varsel
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Seniorrådgiver Odd Gunnar Høie, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Regnskapsrevisor Harald Sylta og Rune Mydland i sak 10 og 13, forvaltningsrevisor Maria Halvorsen og Henrik Skaug Sætra i sak 14 - på Teams. Heidi Vestvik tok seg av det tekniske i salen – alle fra KPMG AS.
FRA ADMINISTRASJONEN:	Kommunedirektør Ole Bernt Thorbjørnsen og kommunaldirektør Jo Inge Hagland. Økonomisjef Mari Rønnevik og avdelingsleder Anders Grutle Agdestein i sak 10. Daglig leder i HKK KF Atle Myklebust i sak 11. Kommunaldirektør Gyda Auestad i sak 12.
ANDRE SOM MØTTE	Ingen
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Sak 14 ble behandlet i lukket møte, jfr. Koml. § 11.5 pkt. b/Offl § 24, pkt. 2 og ble behandlet før sak 13.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 09/21 GODKJENNING AV PROTOKOLL 23.02.21

Sekretariatets innstilling:

Protokoll fra møte i Haugesund kontrollutvalg 23.02.21 godkjennes.

Behandling i kontrollutvalget 11.05.21:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 11.05.21:

Protokoll fra møte i Haugesund kontrollutvalg 23.02.21 godkjennes.

SAK 10/21 UTTALELSE TIL REGNSKAP OG ÅRSBERETNING FOR 2020

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg vedtar fremlagte uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2020 slik den foreligger (med disse endringene/tilleggene).

Kontrollutvalget anbefaler at Haugesund bystyre godkjenner årsregnskapet og årsberetningen for 2020.

Behandling i kontrollutvalget 11.05.21:

Avdelingsleder Agdestein presenterte regnskapet. Han gjorde greie for hva som var nytt i år og hovedtallene. Måltallene viste et netto driftsresultat på 1,9 % (4,7 % i 2019) i prosent av brutto driftsinntekter, måltall 1,75 %. Netto lånegjeld 63 % (64 % i 2019) i prosent av brutto driftsinntekter, måltall på 75 %. Egenfinansiering investeringer 46 % (40 % i 2019), måltall 35 % og disposisjonsfond 9 % (6 % i 2019) i prosent av brutto driftsinntekter, måltall 7 %.

Det var flere årsaker til at resultatet var bedre enn forventet. Lønnsoppgjøret var blitt lavere enn budsjettert, lavere pensjonskostnader, lavere netto finansutgifter, flere statlige kompensasjoner, mer øremerket tilskudd enn budsjettert og utgiftene til reise- og kursvirksomhet var redusert.

Investeringsutgifter for det konsoliderte regnskapet var på 236,5 mill. Kommunen har mottatt en tiltakspakke på 17,7 mill. til stimulering av næringslivet.

Avdelingslederen og kommunedirektøren svarte på spørsmål om blant annet publisering av regnskapet, likelønn, klimaregnskap, KOSTRA-gruppe.

Kommunedirektøren ba om å få noen spørsmål tilsendt skriftlig, og vil komme tilbake med svar i junimøtet.

Regnskapsrevisor Rune Mydland deltok på Team. Han viste en presentasjon og orienterte om revisjonsarbeidet gjennom året.

Medlemmene var fornøyd med orienteringene og sluttet seg til forslaget til uttalelse.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 11.05.21 og innstilling:

Haugesund kontrollutvalg vedtar fremlagte uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2020 slik den foreligger.

Haugesund kommune har i 2020 et positivt netto driftsresultat på 59,8 mill. kr, som utgjør 1,9 % av driftsinntektene. Resultatet i 2019 var på 4,8 %. Resultatet er litt over teknisk beregningsutvalgs anbefalte resultatmargin på 1,75%.

Under henvisning til utvalgets egen gjennomgang av dokumentene og revisjonsberetningen for 2020, mener kontrollutvalget at årsregnskapet og årsberetningen for 2020 totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av kommunens virksomhet for 2020 og for kommunens økonomiske situasjon pr. 31.12.20.

Kontrollutvalget er ikke kjent med andre forhold, som er komme fram i dialog med revisor, som kunne hatt noe å si for utvalgets uttalelse, jf. kommuneloven § 11-2. 5

Ut over ovennevnte og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalget, samt revisors orientering om revisjonsarbeidet og revisjonsberetningen, har ikke kontrollutvalget merknader til årsregnskapet eller årsberetningen til Haugesund kommune for 2020.

Kontrollutvalget anbefaler at bystyret godkjenner kommunen sitt årsregnskap og årsberetning for 2020.

**SAK 11/21 HAUGESUND KINO OG KONSERTTHUS KF (HKK KF)–
UTTALELSE TIL REGNSKAPET FOR 2020****Sekretariatets innstilling:**

Kontrollutvalget vedtar vedlagte uttalelse til HKK KF sitt årsregnskap 2020 slik den foreligger/ med disse endringene/med disse tilleggene.....

Behandling i kontrollutvalget 11.05.21:

Daglig leder Atle Myklebust orienterte. Det hadde vært et krevende år for selskapet, med flere nedstengninger på grunn av koronasituasjonen. Regnskapet var gjort opp med et merforbruk på 1,2 mill. Selskapet hadde unngått permitteringer. De hadde blitt tildelt midler fra to stimuleringsstiltak. Revisjonsberetningen uten merknader, var sendt ut samme dag.

Medlemmene var fornøyd med orienteringen, og sluttet seg til forslaget til uttalelse.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 11.05.21 og innstilling:

Kontrollutvalget vedtar vedlagte uttalelse til HKK KF sitt årsregnskap 2020 slik den foreligger.

Haugesund kino og konserthus KF sitt årsregnskap for 2020 er gjort opp med et regnskapsmessig merforbruk på kr 1,2 mill.

Under henvisning til utvalgets egen gjennomgang av regnskapsdokumentene og revisjonsberetningen, mener kontrollutvalget at årsregnskapet totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av foretakets virksomhet i 2020 og for foretakets økonomiske stilling pr. 31.12.20.

Utvalget er ikke kjent med andre forhold, som er kommet frem i dialog med revisor, som kunne hatt noe å si for utvalget sin uttalelse, jf. kommuneloven § 11-2. Ut over ovennevnte og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalget, samt revisors orientering om revisjonsmeldingen, har ikke utvalget andre merknader til årsregnskapet til Haugesund kino og konserthus KF for 2020.

Kontrollutvalget anbefaler at bystyret godkjenner Haugesund kino og konserthus KF sitt årsregnskap og årsrapport for 2020.

SAK 12/21 ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN - KOMMUNAL-DIREKTØR OPPVEKST

Sekretariatets innstilling:

Haugesund kontrollutvalg tar kommunaldirektørens gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 11.05.21:

Kommunaldirektør Gyda Auestad viste en presentasjon og orienterte om tjenesteområdet Oppvekst. Tjenesteområdet er delt inn i fem områder: barnevern, barnehage, skole, PPT og helsestasjon og skolehelsetjeneste. Hun beskrev og gjorde nærmere rede for hvert av områdene.

Barnevernet er delt inn i fire avdelinger. En ny barnevernsreform vil tre i kraft fra januar 2022. Auestad refererte til den nylig gjennomførte forvaltningsrevisjonsrapporten om Barnevernet. Hun mente det var en nyttig rapport, og det jobbes med å følge opp anbefalingene. Haugesund har 5 kommunale barnehager og 33 private barnehager. Endringer i barnehageloven fra 2021 var fulgt opp med blant annet internkontroll i barnehagene.

De 12 skolene og Breidablikk læringssenter har til sammen 4128 elever og 417 lærere. Auestad forklarte om «Kvalitetsårshjul», om nye læreplaner fra august 2020, strategiplan for Haugesundsskolen. Hun delte ut et hefte og orienterte om «Plan for trygt og godt skolemiljø». Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT) har 18 ansatte, betjener 21 skoler og 47 barnehager i Haugesund, Sveio og Utsira. Helsestasjon og skolehelsetjenesten har hatt en økt kapasitet de senere årene, og skal jobbe helsefremmende og forbyggende.

Medlemmene fikk svar på spørsmål om blant annet håndtering av uønskede hendelser og om regelverket var godt nok forankret nedover i organisasjonen.

Leder takket for en nyttig og lærerik orientering.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 11.05.21:

Haugesund kontrollutvalg tar kommunaldirektørens gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

SAK 13/21 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 11.05.21

5. Statusrapport pr. mars 2021
6. Løypemelding fra revisor om prosjektet «Karmsund Havn»
7. BST-vedtak 14.04.21, sak 2021 – forvaltningsrevisjonsrapport «Barnevern»
8. Generalforsamlinger i Haugesund Parkering AS 01.03.21
9. Generalforsamling i Den Norske Filmfestivalen AS 12.04.21
10. Representantskapsmøte 23.04.21 – Haugaland Vekst IKS
11. Representantskapsmøte 26.04.21 – Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
12. Representantskapsmøte 27.04.21 – IKA Rogaland IKS
13. Generalforsamling 30.04.21 – Haugaland Kraft AS
14. Generalforsamling 25.05.21 – Haugesund Stadion AS
15. Representantskapsmøte 26.05.21 – HIM IKS
16. NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 21.- 22.04.21 – Selsås deltok
17. Invitasjon til digital FKT-konferanse 1. – 2. juni 2021
18. Saksfremlegg om opptak av kommunene på Haugalandet i Rogaland Revisjon IKS
19. KMD mars 2021 -Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften - eget vedlegg

Behandling i kontrollutvalget 11.05.21:

Leder orienterte. Han mente NKRF konferansen hadde vært veldig lærerik og interessant, særlig innlegg fra Østre Toten om datainnbruddet i kommunen.

Revisor Harald Sylta deltok på Teams og gav en løypemelding om arbeidet med eierskapskontrollen av Karmsund Havn IKS. Medlemmene drøftet om det var aktuelt å endre/tilføye problemstillinger i forhold til omtaler i media, om eiendomssalg gjennomført av Karmsund Havn IKS. Utvalget ble enig om å ikke gjøre noen endringer i prosjektet nå. Leder presiserte at det er viktig å få svar på om selskapet hadde eller vurderte å ta opp lån gjennom sine datterselskaper, og om det eventuelt ville gå ut over rammen på 800 millioner.

Medlemmene hadde ingen særskilte kommentarer til de andre referatsakene.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 11.05.21:

Referatsakene 5 – 19 blir tatt til orientering.

SAK 14/21 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT - «IT-SIKKERHET»**Sekretariatets innstilling:**

1. Haugesund bystyre tar den framlagte forvaltningsrevisjonsrapporten om «IT-sikkerhet» til orientering.
2. Rapporten oversendes kommunedirektøren for videre oppfølging av rapportens 10 anbefalinger.
3. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til bystyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapportens anbefalinger innen 9 måneder etter bystyrets vedtak.

Behandling i kontrollutvalget 11.05.21:

Utvalget vedtok å behandle rapporten i lukket møte, jfr. Koml. § 11.5 pkt. b/Offl § 24, pkt. 2.

Forvaltningsrevisorene Maria Halvorsen og Henrik Skaug Sætra presenterte rapporten via Teams. De gjorde rede for formål, problemstillinger og metode. Det var gjennomført 11 intervjuer. Revisor sine 10 anbefalinger ble forklart i forhold til de to hovedproblemstillingene.

Medlemmene mente det var nyttig og aktuell rapport. Leder viste til NKRF-konferansen og innlegget fra Østre Toten. Det er viktig å ha stor fokus og god kontroll på alt IT-sikringsarbeid. Frank Hendrikse (MGD) mente at mange av anbefalingene burde følges opp raskt, og at det var unødvendig å vente i 9 måneder på tilbakemelding. Medlemmene støttet hans syn og ønsket å sette en frist på 6 måneder.

Kommunedirektøren kommenterte at flere av anbefalingene allerede var fult opp. Han hadde ingen problemer med at fristen ble satt til 6 måneder. Det er viktig å følge opp dette arbeidet raskt, mente han.

Enstemmig vedtatt i kontrollutvalget 11.05.21 og innstilling til bystyret:

1. *Haugesund bystyre tar den framlagte forvaltningsrevisjonsrapporten om «IT-sikkerhet» til orientering.*
2. *Rapporten oversendes kommunedirektøren for videre oppfølging av rapportens 10 anbefalinger.*
3. *Kommunedirektøren gir tilbakemelding til bystyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapportens anbefalinger innen 6 måneder etter bystyrets vedtak.*

EVENTUELT

Ingen saker ble meldt eller tatt opp.

Neste møte: tirsdag 15.06.21, kl. 14.00

Foreløpige saker: orientering om tjenesteområdet kultur, idrett og frivillighet, rapport etter eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS og valg av nytt revisjonsprosjekt.

Haugesund/Aksdal, 11.05.21

Gudvin Selsås
Kontrollutvalgsleder

Odd Gunnar Høie
Utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	15.06.21	16/21
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN - KOMMUNAL-DIREKTØR KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIGHET

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg tar kommunaldirektørens gjennomgang om sitt arbeids- og ansvarsområde til orientering.

Saksorientering

Kontrollutvalget vedtok i møtet 22.09.20, sak 27/20 å invitere kommunale ledere til å komme å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde etter en plan. Vedtaket var følgende:

Haugesund kontrollutvalg vedtar følgende oppdaterte plan for orienteringer fra administrasjonen og kommunale selskaper:

22.09.20	Rogaland Revisjon IKS
20.10.20	organisasjon og stab v/kommunedirektøren
17.11.20	Krisesenter Vest IKS
26.01.21	tjenesteområdet kultur, idrett og frivillighet-kommunaldirektør Næsse
23.03.21	tjenesteområdet oppvekst v/kommunaldirektør Auestad

Tidsrammen settes til 30-40 minutter inkludert tid for spørsmål. Sekretariatet gis fullmakt til å invitere i en annen rekkefølge enn slik listen over kommunale ledere er satt opp dersom den som inviteres ikke har anledning til å stille i det aktuelle møtet.

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften av kommunen og de utfordringer kommunen har. Planen/invitasjonen ble oversendt kommunedirektøren 24.09.20. Det gikk fram i brevet at tidspunktene kunne endres/byttes for de invitere.

På grunn av avlyste møter, gjennomføring av møtet på Teams og koronasituasjonen har det blitt noen endringer i planen. Kommunaldirektør for oppvekst Gyda Auestad orienterte i møtet 11.05.21. Kommunedirektør for kultur, idrett og frivillighet Simon Næsse har bekreftet at han vil delta i møtet 15.06.21.

Et overordnet organisasjonskart over kommunedirektøren og hans ledergruppe som består av fem direktører (fra kommunens nettside):

Utvalget kan komme med innspill på emne og spørsmål i forkant av møtet, men helst så tidlig som mulig, slik at den inviterte kan forberede seg på dette.

Aksdal, 08.06.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	15.06.21	17/21
Bystyret	08.09.21	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

EIERSKAPSKONTROLL – KARMSUND HAVN IKS

Sekretariatets forslag til vedtak og innstilling til bystyret:

1. Haugesund bystyre tar den framlagte eierskapskontrollen av Karmsund Havn IKS til orientering.
2. Rapporten oversendes kommunedirektøren og selskapet v/havnerådet for videre oppfølging av rapportens tre anbefalinger.
3. Kommunedirektøren gir tilbakemelding til bystyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapportens anbefalinger innen seks måneder etter bystyrets vedtak.

Vedlegg: Karmsund Havn IKS – rapport fra KPMG AS, juni 2021

Saksorientering

Bystyret vedtok i 2019 ny Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2019 - 2023. I denne planen var eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS ett av de prioriterte prosjektene. Kontrollutvalget startet, med utgangspunkt i planen, prosessen med å gjennomføre en slik revisjon våren 2021.

Med utgangspunkt i en prosjektplan utarbeidet av KPMG AS ble følgende vedtatt enstemmig i møtet 23.02.21, sak 06/21:

Haugesund kontrollutvalg bestiller eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS fra KPMG AS i henhold til prosjektplan B, med tilføyelse av problemstillingen «Er Karmsund Havn sine investeringer i tilknytning til lokal lufthavn i samsvar med selskapets vedtekter, selskapsavtale og definerte forretningsområder?» og følgende innspill:

Hvilke muligheter har selskapets ledelse i forhold til å øke gjelden i Karmsund Havn IKS med andre garantistillelser enn de som eierne allerede har stilt. Oppdraget bestilles innenfor en ramme på totalt 140 timer.

Formål:

Formålet med eierskapskontrollen er å undersøke om eierskapet i Karmsund Havn IKS blir ivaretatt i samsvar med Haugesund kommunes interesser – herunder om de økonomiske forholdene i selskapet ivaretar Haugesund kommune sine interesser, samt om risikoen for kommunen er tilstrekkelig ivaretatt.

Eierskapskontrollen er forbedringsorientert, og har som formål å gi anbefalinger om tiltak der det avdekkes forbedringsområder.

Problemstillinger:*1. Kartlegging av ivaretagelsen av kommunens interesser:*

a. Er låneopptak i Karmsund Havn IKS gjort i samsvar med vedtak og forutsetninger i kommunestyret i Haugesund?

b. Er sikkerhetsstillelse for låneopptak i tråd med kommunestyrets vedtak og interesser?

Herunder:

- i. Definert egenkapital*
- ii. Pantsatte objekter*

c. Er deltakeransvaret og -risikoen ivaretatt i samsvar med kommunestyrets vedtak og interesser?

- i. Hvilket ansvar har kommunen dersom selskapet ikke evner å oppfylle sine forpliktelser?*

d. Er selskapets konsernstruktur og investeringer i tråd med kommunestyrets vedtak og interesser?

e. Er Karmsund Havn sine investeringer i tilknytning til lokal lufthavn i samsvar med selskapets vedtekter, selskapsavtale og definerte forretningsområder?

f. Hvordan følges ovenfor nevnte risikoer opp overfor kommunestyret?

2. Dersom kommunens vedtak og forutsetninger ikke er ivaretatt i selskapet:

a. På hvilket ledd i beslutningskjeden settes kommunens interesser til side?

Intensjonen med problemstillingene er å først etablere i hvilken grad og på hvilke områder kommunens interesser er ivaretatt for deretter å eventuelt undersøke hvorfor kommunens interesser ikke er ivaretatt.

Rapporten

KPMG AS har med dette som utgangspunkt gjennomført prosjektet våren 2021. Rapporten ble mottatt av sekretariatet 07.06.21. Den er verifisert og har vært på høring hos kommunedirektøren og Karmsund Havn IKS.

Basert på revisjonens observasjoner og vurderinger i forbindelse med eierskapskontrollen, anbefaler revisjonen at kommunen og selskapet iverksetter tre tiltak.

Forvaltningsrevisor anbefaler:

1. *Haugesund kommune å forankre formålet, med tanke på lufthavndrift, i deltakerkommunestyrene ved å gjøre nødvendige endringer i selskapsavtalen.*
2. *Haugesund kommune å etablere rutiner for rapportering fra Karmsund Havn IKS til kommunestyret i samsvar med målsettingen i eierskapsmeldingen av 2017.*
3. *Karmsund Havn IKS å etablere rutiner for å sikre korrekt formell behandling av økonomiplan i representantskapet i samsvar med IKS-loven.*

I den grad formålet er ment å omfatte deltakelse, låneopptak eller investeringer i andre selskaper bør det tydeliggjøres i selskapsavtalen.

Revisor sine konklusjoner og anbefalinger fremgår av rapportens sammendrag. Kapittel 1 er en innledning til rapporten. Her blir formål, problemstillinger og metode presentert. I kapittel 2 skriver revisor om selskapet, eierstrategi, rammer og utvikling, samt juridiske rammer for interkommunale selskap.

I kapittel 3 blir problemstillingene omtalt, og i kapittel 4 presenterer forvaltningsrevisor sine anbefalinger. Kommunedirektørens og selskapets høringsuttalelser er tatt inn på sidene 26-27.

Uttalelsen fra kommunedirektøren

I følge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14 skal kommunedirektøren og selskapet gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som kommer fram i eierskapskontrollen og deres syn skal også framgå av rapporten.

Kommunedirektøren har hatt rapporten til verifisering og høring. Hans høringsuttalelse er tatt inn på side 26 i rapporten, der han skriver blant annet følgende:

Kommunedirektøren vil bemerke at rapporten om eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS fra KPMG er nyttig. Kommunedirektøren anser rapportens konklusjoner som dekkende, og i tråd med kontrollutvalgets bestilling.

Kommunedirektøren har også kommentert forvaltningsrevisor sine anbefalinger enkeltvis, og beskrevet hvordan anbefalingene vil bli fulgt opp.

Uttalelsen fra selskapet

I følge samme forskrift skal selskapet gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som kommer fram i eierskapskontrollen. Karmsund Havn IKS har hatt rapporten på høring og selskapets uttalelse er tatt inn på side 27 i rapporten.

Selskapet skriver blant annet at de har opplevd prosessen med KPMG som nyttig og lærerik, og de har allerede oppdatert noen av sine rutiner i tråd med rapportens anbefalinger.

Sekretariatets vurderinger

Sekretariatet har gjort en vurdering av at rapporten er av god kvalitet iht. standardkravene til forvaltningsrevisjonsrapporter og eierskapskontroller (RSK 001/002), og at den er i samsvar med kontrollutvalgets bestilling og vedtatt prosjektplan. Valg av revisjonskriterier er relevante sett opp mot problemstillingene. Revisors vurderinger og anbefalinger er videre basert på innsamlet materiale, revisjonskriteriene og de metodiske avgrensningene.

Resultatet etter eierskapskontrollen viser at kommunen og selskapet har noen forbedringspotensialer, i og med at undersøkelsen avdekker forbedringsområder.

Sekretariatet vil på den bakgrunn anbefale at kontrollutvalget ber bystyret vedta at revisjonens anbefalinger blir fulgt opp.

Sekretariatet vil anbefale at det settes en frist for kommunedirektøren til når bystyret via kontrollutvalget får tilbakemelding om status for anbefalingene.

En eierskapskontroll skal systematisk følges opp for å sikre at forvaltningen setter i verk tiltak for å rette opp påviste avvik/svakheter og kontrollutvalget må sørge for at bystyrets vedtatte merknader til rapporter følges opp av kommunedirektøren. Det er anbefalt at slik oppfølging skjer fra 6 til 12 måneder etter at rapporten er vedtatt av bystyret.

I denne saken kan det være naturlig å sette 6 måneder, da det ikke er så omfattende forhold som trenger å følges opp. I følge forskrift om kontroll og revisjon skal kontrollutvalget innstille direkte til bystyret i forbindelse med behandling av eierskapskontroller.

Aksdal, 08.06.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Karmsund Havn IKS

Eierskapskontroll
Haugesund kommune

Juni 2021

www.kpmg.no

Forord

Etter vedtak i kontrollutvalget i Haugesund kommune 23.02.2021 sak 06/21 har KPMG gjennomført en eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS. Denne rapporten er svar på kontrollutvalgets bestilling.

Oppbygging av rapporten

Våre vurderinger og anbefalinger går frem av rapportens sammendrag på påfølgende side. En kort skildring av Karmsund Havn IKS, samt både de lokale og de nasjonale rammene for selskapet er gitt i kapittel 2 før det i kapittel 3 er en konkret gjennomgang av de enkelte problemstillingene i eierskapskontrollen.

Vi vil takke Karmsund Havn IKS og Haugesund kommune for god hjelp i arbeidet vårt med eierskapskontrollen.

Sammendrag

Vurderinger

Låneopptak

Forvaltningsrevisjon har ikke gjort funn som tyder på at låneopptak i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak og forutsetninger i kommunestyret i Haugesund.

Den begrensningen selskapet har for opptak av lån etter selskapsavtalen omfatter ikke låneopptak i datterselskapene. Dersom kommunen ønsker å begrense selskapets mulighet til å ta opp lån i datterselskapene bør kommunen vurdere å endre selskapsavtalen.

Selskapet sin økonomiplan behandles i eiermøtene, men forvaltningsrevisor vurderer at behandlingen av økonomiplan ikke er i samsvar med kravene i IKS-loven § 20. Mangelen er i realiteten avhjulpet med den faktiske behandlingen, men saksbehandlingskravene i IKS-loven må etter forvaltningsrevisors syn likevel oppfylles.

Struktur og investeringer

Forvaltningsrevisors vurdering er at formålet med luftahavndriften faller utenfor formålet for Karmsund Havn IKS slik det er definert i samarbeidsavtalen for selskapet. Formuleringen «*det sjøbaserte transportnettverket må sees i sammenheng med andre transportsystemer for veitrafikk og luftfart for å oppnå mest mulig sømløs transport av personer og varer*» i eierskapsstrategiens angivelse av eiermotiv tyder etter vårt syn på at luftfart ligger i samme kategori overfor havneselskapet som veitrafikk. Investeringer i lufthavns- og luftfart på Helganes kan slik sett sammenlignes med investeringer i forbindelse med E134/E39 eller riksveinettet i regionen.

Forvaltningsrevisor er kjent med betydningen av lufthavn for havner. Det er heller ikke ukjent at havner investerer i ekstern infrastruktur for å sikre havnen som en transport-HUB. Vurderingen av Karmsund Havn IKS sin investering i lufthavnen innebærer ikke en vurdering av hva en havn kan eller bør investere i. Vurderingen er utelukkende knyttet til begrensninger selskapets avtalte formål (i selskapsavtalen) setter for virksomheten og betydningen av formålet i samsvar med IKS-loven.

IKS-lovens system er at styret skal gjøre den endelige vurderingen av om virksomheten opererer innenfor formålet i avtalen. Det er styrets ansvar å vurdere om lufthavndrift er innenfor formålet til selskapet eller ikke. Dersom styret er kommet til at lufthavndrift ikke er omfattet av formålet er det videre styrets ansvar å enten avvise investeringen eller be deltakerkommunene endre formålet til selskapet.

I eierskapsstrategien til Karmsund Havn IKS er det lagt opp til at vurdering av formålet kan gjøres av representantskapet og at representantskapet kan tillate virksomhet som faller utenfor formålet. Representantskapet har gjort en vurdering av lufthavndriften og gitt sin tilslutning til driften. Ønsket om investeringen i lufthavndrift stammer fra ordførerne i deltakerkommunene i form av et brev til Karmsund Havn IKS. Brevet er opplyst å komme fra eierne. Vi har ikke fått tilsendt dokumentasjon på at dette er behandlet i kommunestyret.

IKS-loven er overordnet eierskapsstrategien og det er derfor forvaltningsrevisors vurdering at samsvaret mellom eierskapsstrategien og IKS-loven, må sikres med at eierskapsstrategien følger IKS-lovens system.

Det er forklart for forvaltningsrevisor at det har blitt gjennomført politiske sonderinger utenfor de formelle, demokratiske organer som indikerer at det i realiteten har vært politisk dekning for investeringen. Forvaltningsrevisor vil likevel peke på at avtaler og forståelser som oppnås utenfor de formelle politiske organer ikke oppfyller kravene til saksbehandling i relevant lovverk.

Forvaltningsrevisor er av den oppfatning at saksbehandlingen ikke oppfyller allmenne forventninger til god eierstyring. Kommunestyret må i sine forventninger kunne legge til grunn at IKS lovens bestemmelser i relasjon til endring av formål må etterleves, selv om eierskapsstrategien på dette punktet har inntatt en delegasjonsfullmakt.

Vi presiserer at våre vurderinger utelukkende er gjort i forhold til om kommunestyrets interesser er ivaretatt i forhold til at utvidelse av formålet skulle vært behandlet i bystyret. Det faller utenfor mandatet i denne rapport å vurdere konsekvenser av at IKS-lovens bestemmelser om endring av formål etter vår mening ikke er fulgt.

Forvaltningsrevisor har ikke vurdert bruk av havnekapitalen, da det er vurdert å være utenfor mandatet for eierskapskontrollen.

Sikkerhetsstillelse

Forvaltningsrevisor har ikke gjort funn som tyder på at sikkerhetsstillelse for låneopptak i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak i kommunestyret i Haugesund.

Deltakeransvar

Forvaltningsrevisjon har ikke gjort funn som tyder på at deltakeransvaret og -risikoen i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak og interesser i kommunestyret i Haugesund.

Oppfølging av risiko

Forvaltningsrevisor er på bakgrunn av mottatt dokumentasjon av den oppfatning at risikoer i Karmsund Havn IKS ikke følges formelt opp av formannskapet eller kommunestyret i Haugesund kommune, og at kommunen heller ikke etterlever målsetningen om å behandle en årlig eierberetning.

Beslutningskjeden

Forvaltningsrevisor har i løpet av eierskapskontrollen avdekket tre forhold hvor den er grunn til å peke på manglende samsvar mellom den konkrete saksbehandlingen og krav som stilles i IKS-loven eller vedtak fattet av bystyret.

Rapportering etter målsetningen i eierskapsmeldingen av 2017

Det er avdekket at rapporteringen som finner sted mellom selskapet og kommunestyret er mangelfull i forhold til kommunen sin eierskapsmelding av 2017 og at det er i leddet mellom kommunestyret og representantskapet det mangler rapportering.

Etablering av virksomhet utenfor IKS-en sitt avtalte formål

Forvaltningsrevisor peker på at det er manglende samsvar mellom rutiner beskrevet i eierskapsstrategien om fravikelse av formålet i selskapet og IKS-loven sitt krav om behandling av formål i kommunestyret.

Formell behandling av økonomiplan for selskapet i samsvar med IKS-loven

Som det kommer frem over er det også manglende samsvar mellom kravene til behandling av økonomiplan i IKS-loven og prosessen i selskapet. Forvaltningsrevisors vurdering er at måten økonomiplanen behandles i selskapet er betryggende, men ikke formelt i samsvar med kravene i IKS-loven. Selskapet er blitt gjort

kjent med vurderingen og har opplyst om at de vil følge de formelle kravene i IKS-loven ved neste budsjettbehandling.

Anbefalinger

Vi anbefaler:

- ✓ Haugesund kommune å forankre formålet, med tanke på lufthavndrift, i deltakerkommunestyrene ved å gjøre nødvendige endringer i selskapsavtalen.
- ✓ Haugesund kommune å etablere rutiner for rapportering fra Karmsund Havn IKS til kommunestyret i samsvar med målsettingen i eierskapsmeldingen av 2017.
- ✓ Karmsund Havn IKS å etablere rutiner for å sikre korrekt formell behandling av økonomiplan i representantskapet i samsvar med IKS-loven.

I den grad formålet er ment å omfatte deltakelse, låneopptak eller investeringer i andre selskaper bør det tydeliggjøres i selskapsavtalen.

Innhold

1. Innledning	7
1.1 Bakgrunn og formål	7
1.2 Problemstillinger	7
1.3 Revisjonskriterier	8
1.4 Metode	8
2. Karmsund Havn IKS	9
2.1 Om selskapet	9
2.2 Eierstrategi, rammer og utvikling	9
2.3 Juridiske rammer – Interkommunalt selskap	11
3. Problemstillinger	14
3.1 Kartlegging av ivaretagelsen av kommunens interesser:	14
3.2 Dersom kommunens vedtak og forutsetninger ikke er ivaretatt i selskapet:	24
4. Anbefalinger	25
Uttalelse fra kommunedirektøren	26
Uttalelse fra Karmsund Havn IKS	27
Vedlegg 1 - Dokumentliste	28
Vedlegg 2 - Revisjonskriter	32

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og formål

Kontrollutvalget vedtok i møte 23.02.2021, sak 06/21 å bestille en eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS fra KPMG.

Formålet med eierskapskontrollen er å undersøke om eierskapet i Karmsund Havn IKS blir ivaretatt i samsvar med Haugesund kommunes interesser – herunder om de økonomiske forholdene i selskapet ivaretar Haugesund kommune sine interesser, samt om risikoen for kommunen er tilstrekkelig ivaretatt.

Eierskapskontrollen er forbedringsorientert, og har som formål å gi anbefalinger om tiltak der det avdekkes forbedringsområder.

Prosjektet er avgrenset til Karmsund Havn IKS. Andre selskap kommunen eier/har eierandeler i er ikke omfattet av eierskapskontrollen.

Eierskapskontrollen gjennomføres i samsvar med RSK 002 Standard for eierskapskontroll fastsatt av styret i Norges kommunerevisorforbund.

1.2 Problemstillinger

På bakgrunn av formålet svarer eierskapskontrollen ut følgende problemstillinger:

1. Kartlegging av ivaretagelsen av kommunens interesser:
 - a. Er låneopptak i Karmsund Havn IKS gjort i samsvar med vedtak og forutsetninger i kommunestyret i Haugesund?
 - b. Er sikkerhetsstillelse for låneopptak i tråd med kommunestyrets vedtak og interesser? Herunder:
 - i. Definert egenkapital
 - ii. Pantsatte objekter
 - c. Er deltakeransvaret og -risikoen ivaretatt i samsvar med kommunestyrets vedtak og interesser?
 - i. Hvilket ansvar har kommunen dersom selskapet ikke evner å oppfylle sine forpliktelser?
 - d. Er selskapets konsernstruktur og investeringer i tråd med kommunestyrets vedtak og interesser?
 - e. Er Karmsund Havn sine investeringer i tilknytning til lokal lufthavn i samsvar med selskapets vedtekter, selskapsavtale og definerte forretningsområder?
 - f. Hvordan følges ovenfor nevnte risikoer opp overfor kommunestyret?
2. Dersom kommunens vedtak og forutsetninger ikke er ivaretatt i selskapet:
 - a. På hvilket ledd i beslutningskjeden settes kommunens interesser til side?

Intensjonen med problemstillingene er å først etablere i hvilken grad og på hvilke områder kommunens interesser er ivaretatt for deretter å eventuelt undersøke hvorfor kommunens interesser ikke er ivaretatt.

1.3 Revisjonskriterier

Til problemstillingene stilles det revisjonskriterier. Revisjonskriterier er de krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen måles mot. Revisjonskriterier skal være aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kilder til å utlede revisjonskriterier har vært:

- ✓ Lov om interkommunale selskap (IKS-loven)
- ✓ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- ✓ Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven)
- ✓ KS sine anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll
- ✓ Vedtekter for Karmsund Havn IKS
- ✓ Samarbeidsavtale e.l. om Karmsund Havn IKS
- ✓ Kommunen sin eierskapsmelding
- ✓ Ev. andre vedtak i kommunestyret om Karmsund Havn IKS

1.4 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i samsvar med krav i RSK002 Standard for eierskapskontroll¹.

For å svare ut problemstillingene er følgende teknikker brukt for å samle inn data:

- ✓ Dokumentinnsamling og analyse
- ✓ Intervju

Til grunn for rapporten ligger en gjennomgang og analyse av sentrale dokument opp mot revisjonskriteriene. Liste over mottatt og gjennomgått dokumentasjon er tatt inn i vedlegg 1.

Det er gjennomført intervju med 8 personer:

- ✓ Fire direktører i Karmsund Havn IKS
- ✓ Styreleder i Karmsund Havn IKS
- ✓ Rådmann i Haugesund kommune
- ✓ Ordfører i Haugesund kommune
- ✓ Gruppeleder i opposisjonen i Haugesund kommune

Intervju har vært en sentral informasjonskilde, og utvalget av personer er basert på forventet informasjonsverdi, personene sin erfaring og formelt ansvar i forhold til forvaltningsrevisjonen sitt formål og problemstillinger. Formålet med intervjuene har vært å få utfyllende og supplerende informasjon til dokumentasjonen vi har mottatt fra kommunen. Data fra intervjuene er verifisert av respondentene, som vil si at respondentene har fått mulighet til å lese gjennom referatene og gjøre eventuelle korrigeringer.

Datainnsamlingen ble avsluttet 21.05.2021. Rapport er sendt kommunen og selskapet til uttale den 20.05.2021, med endelig høringsfrist den 03.06.2021.

¹ Utgitt av Norges Kommunerevisorforbund

2. Karmsund Havn IKS

Under beskriver vi kort selskapet, forventninger til selskapet i eierskapsstrategien og rammene for selskapets virksomhet slik de er definert i lov om interkommunale selskap.

2.1 Om selskapet

Karmsund Havn IKS er et interkommunalt selskap (IKS) og eies av de seks kommunene Haugesund, Karmøy, Tysvær, Bømlo, Sveio og Bokn. Haugesund og Karmøy kommune har de største eierandelene i selskapet med 38,46 % hver. Samlet regnes hele havneområdet som Norges tredje største, målt i godsomslag – med over 42 000 anløp årlig.

Selskapet ivaretar all offentlig havnedrift for eierkommunenes sjøområder gjennom felles havnestyre i henhold til gjeldende selskapsavtale. Havnestyret består av fem representanter og tre varamedlemmer som er oppnevnt etter kriterier fastsatt i eierstrategien til selskapet. Videre har eierkommunene valgt et havneråd som er delegert myndighet til å gjøre endelig vedtak i saker som etter Havne- og farvannsloven hører inn under kommunestyret. Havnerådet består av seks medlemmer, hvorav hver enkelt deltakerkommune er representert ved et medlem med vara. Havnerådet er representantskap for Karmsund Havn IKS i samsvar med reglene i IKS-loven.

Av årsrapporten for 2019 fremkommer det at en målsetting for styret er å gjøre selskapet til et konkurransedyktig alternativ for transportnæringen. I tillegg er det fokus på at selskapet skal ha sunn økonomi. I 2019 hadde selskapet en økonomisk vekst på 39 % fra 2018 hvor salg av Kopervik Havn utgjorde en stor andel av økningen. Sett bort fra dette salget hadde selskapet en økonomisk vekst på 4,9 %.

Karmsund Havn IKS reguleres av lov om interkommunale selskaper (IKS-loven). Loven definerer interkommunale selskap som et selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper som ikke er organisert som aksje- eller allmennaksjeselskap.

2.2 Eierstrategi, rammer og utvikling

Eierkommunene til Karmsund Havn har utarbeidet en felles eierstrategi for selskapet. Hensikten med en felles eierstrategi er å samordne eiernes forventninger og gi klare og forutsigbare styringssignaler til selskapet. Eierskapsstrategien skal være en plattform for dialog mellom politisk og administrativ ledelse i eierkommunene og selskapet (representert ved styret).

I følge eierstrategien er virksomhetsområdene til selskapet:

1) Gods-stykkegods- og bulktransport	6) Sjøbasert eiendomsutvikling
2) Nasjonal fiskerihavn (Husøy)	7) Opplagstjenester
3) Offshore og subsea	8) Småbåttrafikk
4) Hurtigbåter og ferjer	9) Offentlig forvaltning av sjøområdet

5) Cruiseturisme

10) Nærmiljø og samfunnsansvar

I følge eierstrategien er kommunenes eiermotiv utover det lovpålagte samfunnsøkonomisk. Under følger en konkret gjengivelse av de mest sentrale punktene i kommunenes eierskapsstrategi for Karlsund Havn IKS, knyttet til problemstillingene i eierskapskontrollen.

«Kjernevirksomheten defineres som drift av havneområdet, og har en klar synergi med kommunenes virksomhet og politiske målsetninger, som bidrar til å gjøre regionen til et attraktivt sted for næringsliv, bosetting og turisme.

Selskapets kjernevirksomhet skal være "havneoperatør" og leverandør av havnerelaterte tjenester.

Det er viktig for risikostyringen at deltakerkommunene aktivt avgrenser Selskapets virksomhet ut over lovens virkeområde. Formålet definerer hvilket virksomhetsområde selskapets aktiviteter må holde seg innenfor. Dette avgrenser deltakerkommunenes investering og gir mulighet til å differensiere risiko mellom flere investeringer i f.eks. andre typer virksomhetsområder. Virksomhet som går utenfor selskapets formål vil kreve en beslutning av deltakerkommunene i representantskapet. Beslutninger utenfor Selskapets formål må styret derfor forankre i Selskapets representantskap, som er nærmere de folkevalgte organ i deltakerkommunene.

Kommuneloven setter ikke grenser for hva kommunen kan involvere seg i utenfor offentlighetsområdet. Når et offentlig organ opptre utenfor offentlighetsområdet gjelder i hovedsak privatrettslige regler. Et offentlig organ kan oppnå god avkastning på næringsvirksomhet, men kan ikke utnytte en gunstig markedsposisjon.

[...]

Eiendomsforvaltning og utvikling representerer et viktig inntekts- og vekstområde for Selskapet. Eiendomsforvaltning er ikke omtalt i Selskapets formål. Havne- og farvannsloven setter begrensninger for annen virksomhet. "Havnekapitalen kan ikke nyttes til andre formål enn havnevirksomhet, herunder drift, vedlikehold, utbedring, utbygging og utvikling, samt utøvelse av offentlig myndighet etter bestemmelser eller i medhold av loven her og tilrettelegging for sikkerhet og fremkommelighet i kommunens sjøområder", (jmf. § 48. Forvaltning av havnekapitalen).

Eiendomsforvaltning og eiendomsutvikling hvor formålet er å møte behov innenfor havne- og sjørelatert virksomhet, tillates. All annen virksomhet faller utenfor Selskapets formål. Er det tvil om nye engasjementer er utenfor, pålegges Selskapet å gjøre en objektiv juridisk vurdering.

[...]

Havnekapitalen kan også investeres i andre transportsystemer om det gir fordel for havnedriften eller sjøtransporten (jf. forarbeidene til Havne- og farvannsloven). Departementet kan gi dispensasjon fra loven og gi tilgang til utbytte.

[...]

Selskapsformen er interkommunalt selskap (IKS) og reguleres av Lov om interkommunale selskaper. Lovgivningene er mye lik aksjelovgivningene, men har klare forskjeller. Viktigste er at eierne, juridisk kalt "deltakerne", har et økonomisk delt ansvar for selskapets forpliktelser i henhold til eierandel.

[...]

Eierne har godkjent en låneramme for Selskapet på inntil 600 mill². Vedtaket er forankret i de respektive kommunestyre. Den enkelte eier i et IKS hefter ubegrenset for sin eierandel av selskapets forpliktelser. Inntil videre er deltakerkommunene enige om ikke utvide lånerammen.

² Strategien er fra 2016 og lånerammen er nå økt til 800 millioner.

[...]

Det forutsettes at investeringer er basert på forretningsmessige prinsipper, og prioritering av de antatt mest lønnsomme prosjektene. Eventuelle prosjekter som ikke tilfredsstiller selskapets bedriftsøkonomiske avkastningskrav, men som Selskapet mener har positiv samfunnsøkonomiskverdi, skal legges fram for deltaker kommunene for avklaring. Dette vil typisk være investeringer i større infrastrukturprosjekter og ny miljøteknologi.

[...]

Styringsparametere basert på samfunnsøkonomisk verdimaksimering er sammensatte. Blandes samfunnsmotiverte investeringer og forretningsmessig investeringer med definert avkastningskrav, kan det oppstå motstridene styringssignaler. Deltakerkommunene er derfor enige i at beslutninger om større samfunnsmotiverte investeringer legges til representantskapet (havnerådet), og den forretningsrelaterte havnevirksomheten tillegges styret.

[...]

Forståelsen av samfunnsøkonomisk verdiskaping er knyttet til vekst i regionens Samlede økonomi, hvor vekst i antall arbeidsplasser er en sterk indikator.

Samfunnsøkonomiske analyser/ringvirkningsanalyser kan gi et godt vurderingsgrunnlag.

[...]

Representantskapet er det formelle eierorganet hvor eierbeslutninger tas, og er det øverste beslutningsorgan i selskapet på samme måte som generalforsamlingen har i et aksjeselskap.»

2.3 Juridiske rammer – Interkommunalt selskap

Da selskapet er delegert myndighet fra kommunen etter reglene i havne- og farvannsloven er det stilt krav i havne- og farvannsloven om at selskapet enten må organiseres som IKS eller i samsvar med bestemmelsene om interkommunalt samarbeid i kommuneloven. For Karmsund Havn IKS er IKS-lovens løsning valgt.

IKS-loven legger rammer for driften av selskapet som selskapet, kommunen og tredjepart er og kan bli bundet av. Under vil vi kort orientere om noen av rammene.

2.3.1 Formål

Selskapet skal ha et formål som er definert i selskapsavtalen. Selskapsavtalen er det styrende dokumentet for selskapet og må behandles av de deltakende kommunens respektive kommunestyre. Det er ikke anledning til å delegere denne beslutningskompetansen til andre. Rekkevidden av formålet er omtalt i forarbeidene til loven, og departementet skriver der at:

«Det må fremgå av selskapsavtalen hva som skal være selskapets formål, dvs. den virksomhet selskapet skal drive. Formålet angir den ytre rammen for selskapets virksomhet og må derfor angi en saklig begrensning for hva selskapet kan drive med. Angivelse av selskapets formål vil avspeile de oppgaver deltakerne har tillagt selskapet.

Ved fastsettelsen av formålsbestemmelsen vil deltakerne derfor måtte vurdere hvor stor frihet de ønsker at selskapets styrende organer skal ha når det gjelder virksomhetens omfang og art. Det må i denne forbindelse også legges vekt på at endringer i formålsangivelsen – dersom det viser seg nødvendig – må behandles som en endring i selskapsavtalen som krever tilslutning fra samtlige deltakere. En for snever formålsangivelse kan derfor være en uhensiktsmessig binding av styrets ledelse av selskapet»

Som det går frem av forarbeidene er selskapet bundet av formålet og kan ikke operere utenfor det angitte formålet.

Det er videre vesentlig for et IKS at styret har ansvar for at selskapet ikke opererer utenfor formålet. Det følger direkte av ordlyden i lovens § 13 om styrets myndighet. Sammenstilt med reglene om erstatningsansvar i lovens § 38 kan en si at det enkelte styremedlem kan bli ansvarlig for eventuelle tap som oppstår som en følge av at selskapet opererer utenfor det formålet som følger av selskapsavtalen. Ansvarer blir heller ikke direkte ekstingvert³ av at representantskapet godtar virksomhet som er utenfor formålet. Selv om en slik beslutning i det konkrete tilfellet kan virke inn på ansvars plasseringen.

Representantskapet har ikke en definert rolle med tanke på formål etter IKS-loven. Om en ser for seg et ordinært aksjeselskap der formålet kan defineres av generalforsamlingen er det videre klart at representantskapet ikke har tilsvarende myndighet. De fullmakter som tradisjonelt sett vil ligge til en generalforsamling i et aksjeselskap er delt mellom representantskapet og de respektive kommunestyrene i et IKS. Av den grunn er det slik at representantskapet ikke har noen klart definert rolle med tanke på selskapets formål.

Kort oppsummert er det slik at styret har ansvar for at selskapet følger formålet slik det er fastsatt av de respektive kommunestyrene i selskapsavtalen. Ansvarer er personlig og uavhengig av om representantskapet har en videre forståelse av formålet enn styret og kommunestyrene.

2.3.2 Deltakeransvar

Hvilket ansvar den enkelte deltakerkommunen har er definert i lovens § 3, som viser til eierandelen slik den fremgår av selskapsavtalen. Det følger av lovens § 4 at eierandelen skal fremgå av selskapsavtalen.

Deltakeransvaret i seg selv er ubegrenset. Det er altså ingen øvre numerisk grense for det ansvar den enkelte kommune kan ta på seg, men loven har tre relevante reguleringer som i realiteten begrenser den enkelte kommunes ansvar.

For det første er deltakeransvaret ikke større enn tilsvarende den andel deltakerkommunen eier i selskapet. En kommune som eier 50 % av et selskap som er insolvent med utestående på 100 millioner vil derfor ikke kunne hefte for mere enn 50 millioner.

For det andre inneholder loven en bestemmelse som begrenser selskapets mulighet til å ta opp lån. Selskapet kan ikke ta opp lån som overstiger en ramme fastsatt i selskapsavtalen. Som nevnt over må selskapsavtalen behandles av de respektive kommunestyrene selv.

Dersom selskapet tar opp mer lån enn det som følger av selskapsavtalen vil låneavtalen(e) være ugyldige etter loven og kommunen vil da heller ikke kunne kreves for den utestående gjelden over den andelen kommune hefter for i samsvar med taket.

En kommune som eier 50 % av et selskap der lånetaket er 100 millioner vil altså ikke hefte for mere enn 50 millioner dersom selskapet er insolvent, selv om selskapet skulle ha tatt opp lån på 200 millioner.

Det skal nevnes at bestemmelsen gjelder selskapet mulighet til å ta opp lån og ikke selskapets mulighet til å pådra seg forpliktelser som ikke er lån. Blir selskapet erstatningspliktig for en skade vil heftelsen kunne overstige lånetaket.

For det tredje er selskapet avskåret fra å stille sikkerhet for andre. På den måten er også selskapets eiendeler skjermet for at kreditorer skal kunne gjøre beslag i eiendeler i selskapet på grunn av forhold som ikke ligger i selskapet selv. Forbudet mot å stille sikkerhet for andre gjelder også i forhold til egne datterselskap og andre kontrollerte enheter.

³ faller bort som en følge av noe annet

2.3.3 Selskapets myndighet

Innenfor formålet har selskapet selv vidt spillerom for å nettopp oppnå formålet. Det er ikke hindre for at selskapet kan eie andre selskap. Selskap som inngår i IKS-et sin struktur vil ikke være omfattet av forbudet mot sikkerhetsstillelse eller lånetaket så lenge det ikke etableres heftelser på IKS-et. Et aksjeselskap som er eid av et IKS vil for eksempele selv kunne ta opp lån og avtale heftelser som går på siden av IKS-et. Heftelsene vil da, som nevnt over, derimot ikke være heftelser overfor IKS-et.

Selskapet vil være forhindret fra å delta i selskaper som ikke er omfattet av rammene i formålet. Et IKS som har som eksklusivt formål å drive barnehage på en geografisk lokasjon kan for eksempel ikke samtidig investere i en hotell et annet sted under påskudd av at det vil bedre økonomien i barnehagen.

2.3.4 Eiendom

IKS-loven stiller også et særegent krav om at vedtak om salg av fast eiendom må vedtas av representantskapet etter forslag fra styret. I kravet ligger at representantskapet ikke kan vedta salg av fast eiendom på eget grunnlag og at styret må hente godkjenning fra representantskapet før styret kan selge fast eiendom.

3. Problemstillinger

Under behandler vi de konkrete problemstillingene kontrollutvalget har bedd forvaltningsrevisor undersøke i forbindelse med eierskapskontrollen.

3.1 Kartlegging av ivaretagelsen av kommunens interesser:

Kommunestyret (bystyret) har behandlet Eierstrategi, selskapsavtale (vedtekter) og instruks for valgkomité i for Karmsund Havn IKS (PS 16/88) og sak om heving av låneramme (PS 18/41). I forbindelse med forvaltningsrevisjonen er disse vedtakene lagt til grunn som uttrykk for kommunestyrets interesser i selskapet.

Det går frem av eierstrategien at Karmsund Havn IKS skal styres etter samfunns- og forretningsrelaterte interesser. Førstnevnte skal behandles av representantskapet mens sistnevnte hører inn under styret.

3.1.1 Er låneopptak i Karmsund Havn IKS gjort i samsvar med vedtak og forutsetninger i kommunestyret i Haugesund?

Det følger av IKS-loven⁴ at selskapet bare kan ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Det er videre et krav at avtalen skal inneholde et tak for selskapets samlede låneopptak. Dersom det er inngått avtale i strid med bestemmelsen om låneopptak følger det av IKS-loven at avtalen er ugyldig⁵.

IKS-loven⁶ stiller krav om at selskapsavtalen skal vedtas av kommunestyret selv – med «selv» menes at vedtakskompetansen ikke kan delegeres til andre.

Karmsund Havn IKS sin selskapsavtale er det samme som vedtektene for selskapet. I vedtektenes § 7 femte ledd er det bestemt en øvre grense for låneopptak på NOK 800 millioner.

Låneopptaket i Karmsund Havn IKS var per 31. desember 2020 på NOK 689,5 millioner.

Det følger av IKS-loven at representantskapet skal vedta økonomiplan for selskapet en gang i året. Planen skal inneholde en oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og utgifter til renter og avdrag i en planperiode på de neste fire budsjettår.

Det er et formelt skille mellom låneopptak gjort i Karmsund Havn IKS og i enheter Karmsund Havn IKS har eierskap i. Låneopptak i datterselskapene til IKS-et er ikke omfattet av grensen på 800 millioner i låneopptak fastsatt i selskapsavtalen.

Alle lån i datterselskap og andre selskap IKS investerer i gjøres for de respektive sine selskap sin egen regning og risiko. Karmsund Havn IKS kan ikke lovlig stille sikkerhet eller garantere for andre

⁴ Jf. § 22 første ledd.

⁵ Jf. § 22 åttende ledd.

⁶ Jf. § 4 første ledd.

rettssubjekters lån, og den type lån/forpliktelser i andre selskap inngår ikke i vurderinger om låneopptak i Karmsund Havn IKS.

I selskapets årsregnskap stilles gjelden opp både for Karmsund Havn IKS (morselskapet) og for konsernet som helhet. Det er kun gjelden som fremgår av morselskapet som er omfattet av reglene i IKS-loven. Den samlede gjelden i konsernregnskapet er kun en regnskapsmessig presentasjon.

Vi har ikke funnet økonomiplanen som egen sak i dokumentasjonen som er oversendt for 2018, 2019 eller 2020. Ved stikkprøvekontroll av behandling av budsjett for 2021 (Havnerådssak 21/20) fant forvaltningsrevisor heller ikke økonomiplanen i saksdokumentene.

I samtale med forvaltningsrevisor avklarte selskapet at økonomiplanen, med det innhold som fremgår av IKS-loven § 20 blir lagt frem for eierskapsmøtene i selskapet. Disse møtene består av representantskapet og kommunedirektørene i deltakerkommunene. Forvaltningsrevisor undersøkte sakspapirene for eierskapsmøte 28. november 2018 uten å finne mangler i forhold til kravene til innhold i IKS-loven § 20.

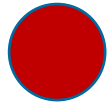
3.1.1.1 Vurdering

Forvaltningsrevisjon har ikke gjort funn som tyder på at låneopptak i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak og forutsetninger i kommunestyret i Haugesund.

Forvaltningsrevisor har vurdert mangelen på vedtak av økonomiplan i samsvar med kravene i IKS-loven § 20 som en mangel. Mangelen er i realiteten avhjulpet med den faktiske behandlingen, men saksbehandlingskravene i IKS-loven må etter forvaltningsrevisors syn likevel oppfylles.

Den begrensningen selskapet har for opptak av lån etter selskapsavtalen omfatter ikke låneopptak i datterselskapene. Dersom kommunen ønsker å begrense selskapets mulighet til å ta opp lån i datterselskapene bør kommunen vurdere å endre selskapsavtalen.

3.1.2 Er selskapets konsernstruktur og investeringer i tråd med kommunestyrets vedtak og interesser?

IKS-loven inneholder ingen bestemmelser om «konsern». For eierskapskontrollen sin del har vi lagt til grunn at det med «konsern» siktes til konserndefinisjonen i regnskapsloven.

Det følger av IKS-loven⁷ at selskapets formål skal være del av selskapsavtalen. Selskapsavtalen skal behandles av kommunestyret selv hvor formuleringen «selv» hindrer delegasjon. I forarbeidene er bestemmelsen om formål omtalt slik:

«Det må fremgå av selskapsavtalen hva som skal være selskapets formål, dvs. den virksomhet selskapet skal drive. Formålet angir den ytre rammen for selskapets virksomhet og må derfor angi en saklig begrensning for hva selskapet kan drive med. Angivelse av selskapets formål vil avspeile de oppgaver deltakerne har tillagt selskapet.»

Ved fastsettelsen av formålsbestemmelsen vil deltakerne derfor måtte vurdere hvor stor frihet de ønsker at selskapets styrende organer skal ha når det gjelder virksomhetens omfang og art. Det må i denne forbindelse også legges vekt på at endringer i formålsangivelsen – dersom det viser seg nødvendig – må behandles som en endring i selskapsavtalen som krever tilslutning fra samtlige deltakere. En for snever formålsangivelse kan derfor være en u hensiktsmessig binding av styrets ledelse av selskapet.»

Karmsund Havn IKS sitt formål fremgår av selskapsavtalen § 3:

«Selskapets formål er effektiv og sikker forvaltning av havnevirksomhet på vegne av de kommuner som er deltakere, jfr. selskapsavtalens §4, og ivareta disse kommuners oppgaver, rettigheter og forpliktelser i samsvar med den til enhver tid gjeldene havne- og farvannslovgivning.»

⁷ Jf. § 4 tredje ledd nummer tre.

Selskapet skal arbeide for framtidsrettet og konkurransedyktig utvikling av sjøtransportsystemet for personer og gods, tilrettelegge for sjøbasert næringsutvikling, herunder naturlig tilhørende eiendomsutvikling, og tilrettelegge for synergier med landbasert næringsutvikling.»

I forbindelse med selskapets investering i lufthavndrift ble det gjennomført en intern juridisk vurdering av om investeringen var innenfor formålet eller ikke (notat av 14. mars 2018). I notatet er det foreslått en praktisk tilnærming:

«Det vil dermed bli et tolkningsspørsmål om investering i driftsselskap for flyplassdrift vil falle innenfor selskapsvedtektenes formål. Vil flyplassdrift være med på å oppfylle formålet? Rent praktisk kan man ha en tilnærming om at drift av flyplassen er med på å opprettholde havnens mål om å tilby et attraktivt tilbud til havnens brukere, og samtidig utvikle havnen til et moderne logistikk-knutepunkt.»

I eierstrategien er formålet til selskapet blant annet omtalt på følgende måte:

«Det viktig for risikostyringen at deltakommunene aktivt avgrenser Selskapets virksomhet ut over lovens virkeområde. Formålet definerer hvilket virksomhetsområde selskapets aktiviteter må holde seg innenfor. Dette avgrenser deltakerkommunenes investering og gir mulighet til å differensiere risiko mellom flere investeringer i f.eks. andre typer virksomhetsområder. Virksomhet som går utenfor selskapets formål vil kreve en beslutning av deltakerkommunene i representantskapet. Beslutninger utenfor Selskapets formål må styret derfor forankre i Selskapets representantskap, som er nærmere de folkevalgte organ i deltakerkommunene.

[...]

Eiendomsforvaltning og eiendomsutvikling hvor formålet er å møte behov innenfor havne- og sjørelatert virksomhet, tillates. All annen virksomhet faller utenfor Selskapets formål. Er det tvil om nye engasjementer er utenfor, pålegges Selskapet å gjøre en objektiv juridisk vurdering.»

Eierstrategien har også et eget kapittel om formål med eierskapet (eiermotiv) som beskriver hvilke motiver deltakerkommunene har hatt for å gå inn i samarbeidet om Karmsund Havn IKS. Blant annet blir det beskrevet at:

«Utgangspunktet for kommunenes eiermotiv er å i varta et lovpålagt forvaltningsansvar på en kostnadseffektiv og sikker måte, gjennom stordriftsfordeler mellom kommune. Havnene har en klar samfunnsfunksjon, og det sjøbaserte transportnettverket må sees i sammenheng med andre transportsystemer for veitrafikk og luftfart for å oppnå mest mulig sømløs transport av personer og varer. Havnene har derfor også en klar næringsfunksjon.»

Notatet av 14. mars 2018 inneholder også en vurdering av bruk av havnekapitalen.

Havnerådet behandlet saken i møtet 20. mars 2018 (se vedtak under i 3.1.5). Den juridiske vurderingen er ikke omtalt i seg selv, men det må antas at representantskapet anså investeringen for å være innenfor formålet.

I intervjuer er det gitt klart uttrykk for at investeringen i lufthavndrift var politisk styrt. Forvaltningsrevisor har fått oversendt utskrift av e-post og et udatert brev hvor ordførerne i Karmøy, Haugesund, Bømlo, Tysvær, Sveio og Bokn kommuner bekrefter at de ønsket at Karmsund Havn IKS skulle gå inn som medeiere om LUB og Widerøe får konsesjon for å drive flyplassen. Brevet er ikke fysisk signert.

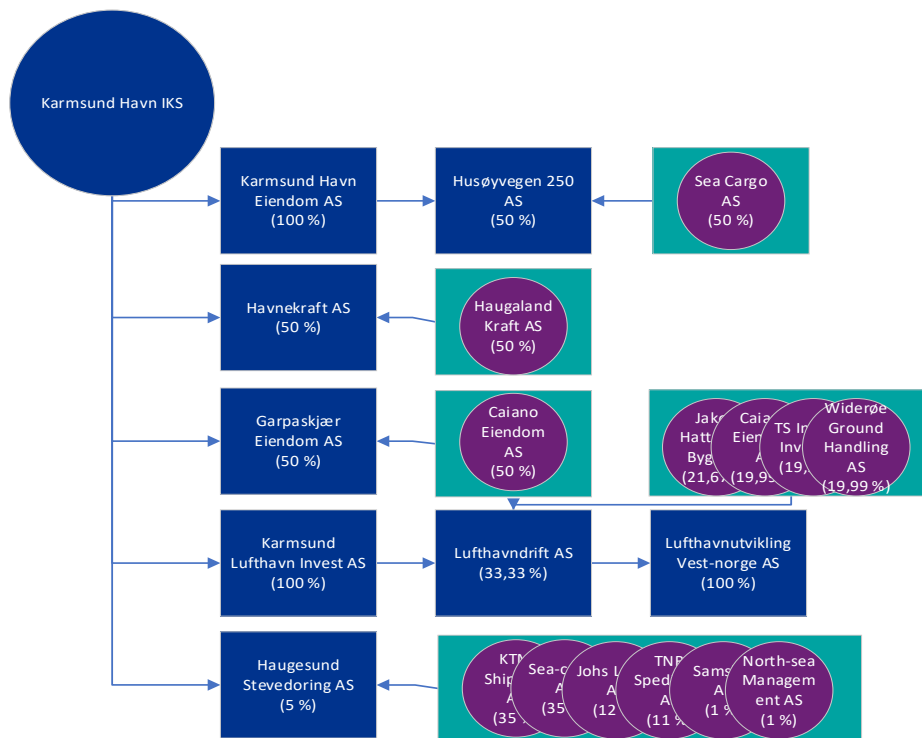
Opposisjonen i kommunen har gitt uttrykk for at investeringen synes fornuftig. Opposisjonen har samtidig stilt spørsmål ved om det ikke skulle vært gitt informasjon om investeringen til Formannskapet eller Kommunestyret. Styrets myndighet reguleres også av IKS-loven og er beskrevet slik i lovens § 13:

«Forvaltningen av selskapet hører under styret, som har ansvar for en tilfredsstillende organisasjon av selskapets virksomhet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.»

Det følger direkte av ordlyden i bestemmelsen at det er styret, og ikke representantskapet, som har ansvaret for at selskapet drives i samsvar med formålet definert av deltakerkommunene i selskapsavtalen.

Selskapsstrukturen er slik:

Figur 1: Oversikt over strukturen i Karmsund Havn IKS

3.1.2.1 Vurdering

De enkelte selskapene som inngår i strukturen er vurdert av forvaltningsrevisor i forhold til selskapets formål slik det går frem av selskapsavtalen.

Selskap	Formål	Sammenheng med formålet i Karmsund Havn IKS	Vurdering
Karmsund Havn Eiendom AS	Gjennom hel - eller deleide selskaper eller ved samarbeid med andre virksomheter, å eie og drifte eiendommer.	«naturlig tilhørende eiendomsutvikling»	Samsvarer med formål
- Husøyvegen 250 AS	Eie, utleie, utvikling og drift av fast eiendom og hva som naturlig står i den forbindelse.	«naturlig tilhørende eiendomsutvikling»	Samsvarer med formål
Havnekraft AS	Utvikle, eie og drifte anlegg for forsyning av skip med miljøvennlig energi, samt virksomhet knyttet til dette.	«framtidsrettet og konkurransedyktig utvikling av sjøtransportsystemet»	Samsvarer med formål

Garpaskjær eiendom AS	Eie, drift og utvikling av fast eiendom samt virksomhet som naturlig knyttes til dette.	«naturlig tilhørende eiendomsutvikling»	Samsvarer med formål
Karmsund Lufthavn Invest AS	Gjennom hel - eller deleide selskaper eller ved samarbeid med andre virksomheter, å legge til rette for en effektiv drift av lufthavnen, for således å forbedre transport og infrastruktur, og bidra til havnens mål om å bli et attraktivt og moderne logistikknutepunkt.	«framtidsrettet og konkurransedyktig utvikling av sjøtransportsystemet»	Formålets formulering sammenfaller ikke med selskapets reelle aktivitet. Forvaltningsrevisors vurdering er derfor at det reelle formålet ikke sammenfaller med formålet i Karmsund Havn IKS
- Lufthavndrift AS	Selskapets virksomhet er tjenesteytelse, handel og produksjon med formål å legge til rette for økt trafikk over Haugesund Lufthavn, Karmøy, herunder økt næringsutvikling i forbindelse med lufthavnen, samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette.		
- - Lufthavnutvikling Vest-Norge AS	Utvikling av vår regionale flyplass, Haugesund Lufthavn, Karmøy for å styrke tilbudet til næringsliv og innbyggere i regionen.		
Haugesund Stevedoring AS	Stevedoring-tjenester til konkurransedyktige priser. Tjenestene skal omfatte lossing fra fartøy til depot på kai, tjenester knyttet til oppbevaring på kai og tjenester knyttet til overføring fra depot til kjøretøy, og vice versa, samt tjenester som står i nær sammenheng med nevnte tjenester. Selskapet har som formål at de tjenester som tilbys skal bidra til vekst i sjøtransporten til og fra Haugalandregionen.	«tilrettelegge for sjøbasert næringsutvikling»	Samsvarer med formål

Forvaltningsrevisors vurdering er at formålet med luftahavndriften faller utenfor formålet for Karmsund Havn IKS slik det er definert i samarbeidsavtalen for selskapet. Formuleringen «*det sjøbaserte transportnettverket må sees i sammenheng med andre transportsystemer for veitrafikk og luftfart for å oppnå mest mulig sømløs transport av personer og varer*» i eierskapsstrategiens angivelse av eiermotiv tyder etter vårt syn på at luftfart ligger i samme kategori overfor havneselskapet som veitrafikk. Investeringer i lufthavntrafikk på Helganes kan slik sett sammenlignes med investeringer i forbindelse med E134/E39 eller riksveinettet i regionen.

Forvaltningsrevisor er kjent med betydningen av lufthavn for havner. Det er heller ikke ukjent at havner investerer i ekstern infrastruktur for å sikre havnen som en transport-HUB. Vurderingen av Karlsund Havn IKS sin investering i lufthavnen innebærer ikke en vurdering av hva en havn kan eller bør investere i. Vurderingen er utelukkende knyttet til begrensninger selskapets avtalte formål (i selskapsavtalen) setter for virksomheten og betydningen av formålet i samsvar med IKS-loven.

IKS-lovens system er at styret skal gjøre den endelige vurderingen av om virksomheten opererer innenfor formålet i avtalen. Det er styrets ansvar å vurdere om lufthavndrift er innenfor formålet til selskapet eller ikke. Dersom styret er kommet til at lufthavndrift ikke er omfattet av formålet er det videre styrets ansvar å enten avvise investeringen eller be deltakerkommunene endre formålet til selskapet.

I eierskapsstrategien til Karlsund Havn IKS er det lagt opp til at vurdering av formålet kan gjøres av representantskapet og at representantskapet kan tillate virksomhet som faller utenfor formålet. Representantskapet har gjort en vurdering av lufthavndriften og gitt sin tilslutning til driften. Ønsket om investeringen i lufthavndrift stammer fra ordførerne i deltakerkommunene i form av et brev til Karlsund Havn IKS. Brevet er opplyst å komme fra eierne. Vi har ikke fått tilsendt dokumentasjon på at dette er behandlet i kommunestyret.

IKS-loven er overordnet eierskapsstrategien og det er derfor forvaltningsrevisors vurdering at samsvaret mellom de to dokumentene må sikres med at eierskapsstrategien følger IKS-lovens system.

Det er forklart for forvaltningsrevisor at det har blitt gjennomført politiske sonderinger utenfor de formelle, demokratiske organer som indikerer at det i realiteten har vært politisk dekning for investeringen. Forvaltningsrevisor vil likevel peke på at avtaler og forståelser som oppnås utenfor de formelle politiske organer ikke oppfyller kravene til saksbehandling i relevant lovverk.

Forvaltningsrevisor er av den oppfatning at saksbehandlingen ikke oppfyller allmenne forventninger til god eierstyring. Kommunestyret må i sine forventninger kunne legge til grunn at IKS lovens bestemmelser i relasjon til endring av formål må etterleves selv om eierskapsstrategien på dette punktet har inntatt en delegasjonsfullmakt.

Vi presiserer at våre vurderinger utelukkende er gjort i forhold til om kommunestyrets interesser er ivaretatt i forhold til at utvidelse av formålet skulle vært behandlet i bystyret. Det faller utenfor mandatet i denne rapport å vurdere konsekvenser av at IKS-lovens bestemmelser om endring av formål etter vår mening ikke er fulgt.

Forvaltningsrevisor har ikke vurdert bruk av havnekapitalen, da det er vurdert å være utenfor mandatet for eierskapskontrollen.

3.1.3 Er sikkerhetsstillelse for låneopptak i tråd med kommunestyrets vedtak og interesser? Herunder definert egenkapital og pantsatte objekter

Det følger av IKS-loven⁸ at selskapet ikke kan pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Bestemmelsen omfatter også datterselskapet. Dersom det er inngått avtale i strid med bestemmelsen om sikkerhet følger det av IKS-loven at avtalen er ugyldig⁹.

Representanter for selskapet har i intervju med forvaltningsrevisor fortalt at det ikke er tatt pant i objekter i Karlsund Havn IKS. Forvaltningsrevisor har gjennomført stikkprøvekontroll av grunnboksinformasjon på følgende eiendommer (Kommune/Gnr/Bnr):

- ✓ 1106/26/1538
- ✓ 1106/28/1053

⁸ Jf. § 22 sjette ledd.

⁹ Jf. § 22 åttende ledd.

- ✓ 1106/28/1193
- ✓ 1149/86/237
- ✓ 1149/86/238
- ✓ 1149/86/239
- ✓ 1149/86/248¹⁰

Det er ikke funnet tinglyst pantsettelse på noen av eiendommene. Det er heller ikke funnet pante- eller sikringsbestemmelser i låneavtalene vi har fått oversendt fra selskapet.

I datterselskapene har vi gjennomført stikkprøvekontroll av grunnboksinformasjon på følgende eiendommer (Kommune/Gnr/Bnr):

- ✓ 1106/39/6 (*)
- ✓ 1106/39/323 (*)
- ✓ 1149/86/212 (**)

* Eiendomsretten er registrert på Garpeskjær Eiendom AS hvor Karmsund Havn IKS eier 50 % av selskapet og Caiano Eiendom AS 50 %. Begge eiendommene er tinglyst felles pantsatt 17.08.2011 i pantedokument med en verdi på NOK 300 millioner.

** Eiendomsretten er registrert på Husøyvegen 250 AS hvor Karmsund Havn IKS eier 50 % av selskapet gjennom Karmsund Havn Eiendom AS (100 % eid av Karmsund Havn IKS) og Sea-cargo AS 50 %. Eiendommen er tinglyst pantsatt 25.10.2018 i pantedokument med en verdi på NOK 100 millioner.

3.1.3.1 Vurdering

Forvaltningsrevisor har ikke gjort funn som tyder på at sikkerhetsstillelse for låneopptak i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak i kommunestyret i Haugesund.

3.1.4 Er deltakeransvaret og -risikoen ivaretatt i samsvar med kommunestyrets vedtak og interesser?

Det følger av IKS-loven¹¹ at deltakeransvaret er ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser. Med mindre annet fremgår av selskapsavtalen svarer deltakerkommunen sitt ansvar til eierandelen i selskapet.

Det følger av selskapsavtalen¹² at Haugesund kommune sin eierandel er 38,46 %, og videre at deltakeransvaret er sammenfallende med eierandelen.

De samlede bokførte verdier er per 31. desember 2020 opplyst til NOK 779 millioner. Selskapet opplyser selv at de har en estimert merverdi på NOK 1.594 millioner utover bokført verdi. Forvaltningsrevisor har ikke funnet det nødvendig å undersøke opplysningene nærmere. Samlet gjeld er på samme tidspunkt bokført til NOK 700 millioner.

Selskapet opplyser at leieavtaler selskapet inngår med leietakere er sikret i konsern hos leietaker og at det er avtalt sikring mot dekning av anskaffelseskostnaden på bygningsmasse som etableres for utleie.

¹⁰ Det er registrert en heftelse om at «Karmøy kommunes salgsvilkår gjelder med flere bestemmelser» på denne eiendommen.

¹¹ Jf. § 3 første ledd.

¹² Jf. § 4 første ledd.

3.1.4.1 Hvilket ansvar har kommunen dersom selskapet ikke evner å oppfylle sine forpliktelser?

Haugesund kommune hefter ubegrenset for 38,46 % av Karmsund Havn IKS sine forpliktelser.

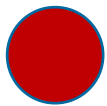
Av de forpliktelsene Haugesund kommune kan hefte for inngår lån og andre fordringer på selskapet. Selskapets mulighet til å ta opp lån er begrenset av selskapsavtalen og IKS-loven til totalt 800 millioner. Det følger av IKS-loven¹³ at låneavtaler som overstiger lånetaket er ugyldig. Haugesund kommune sitt ansvar er her begrenset til NOK 307.68 millioner.

Kommunen har videre ansvar for forpliktelser relatert til drift som kommer utenom låneavtaler, herunder erstatningssaker. Haugesund kommune sitt ansvar er her ubegrenset, men ikke større enn 38,46 % av de samlede utestående forpliktelsene.

3.1.4.2 Vurdering

Forvaltningsrevisjon har ikke gjort funn som tyder på at deltakeransvaret og -risikoen i Karmsund Havn IKS er i strid med vedtak og interesser i kommunestyret i Haugesund.

3.1.5 Hvordan følges ovenfor nevnte risikoer opp overfor kommunestyret?

I forbindelse med avklaringen av risikostyringen har vi valgt å rette fokus spesielt mot håndtering av investeringen i lufthavndrift, da forvaltningsrevisjon mener det er høyest risiko knyttet til inntreden i et annet forretningsområde enn det selskapet har erfaring med fra før.

Lufthavndriften er behandlet i representantskapet i følgende vedtak:

Representantskapet (havnerådet) fattet flere vedtak knyttet til Karmsund Havn IKS inntreden i lufthavndriften i regionen på møtet 20.03.2018:

1/18/1: Karmsund Havn IKS oppretter et datterselskap - Karmsund Lufthavn Invest AS - i samsvar med forslag til stiftelsesdokument (vedlegg 1) og selskapsvedtekter (vedlegg 2).

1/18/2: Havnerådet godkjenner i denne forbindelse at det tegnes 100 aksjer for kr. 300 pr. aksje, slik at aksjekapitalen i Karmsund Lufthavn Invest AS totalt vil beløpe seg på kr. 30.000.

1/18/2: Havnedirektøren gis fullmakt til å opprette styret og velge revisor for Karmsund Lufthavn Invest AS.

2/18/1: Havnerådet viser til havnestyrets vedtak og godkjenner investeringsplanen om deltakelse i selskapet Lufthavndrift AS, med en eierandel på 33,4 %.

2/18/2: Den økonomiske rammen for Karmsund Lufthavn Invest AS settes til NOK 10.500.000, og havnerådet godkjenner at investeringen finansieres gjennom tilført kapital fra Karmsund Havn IKS. Denne kapitalen lånefinansieres. Lånet skal opptas til markedets beste oppnåelige betingelser, og nedbetales over 20 år.

2/18/3: Havnestyrets leder gis fullmakt til å foreta mindre justeringer i vedlagte aksjonæravtale og vedtekter.

2/18/4: Havnestyret gis fullmakt til å oppnevne styremedlem til Flyplassdrift AS.

Det er en protokolltilførsel fra Ruth Eriksen (Sveio kommune) i referatet til sak 1 som lyder:

¹³ Jf. § 22 åttende ledd.

«Karmsund Havn skal når anbudsrunden er over, legge til rette for at aksjene blir solgt til kommunene eller andre private interesser som ønsker det i Haugaland Vekst-regionen.»

Representantskapet fattet vedtak om ansvarlig lån til Lufthavndrift AS i møtet 25.04.2019:

10/19/1: Karmsund Lufthavn Invest AS yter ansvarlig lån til Lufthavndrift AS på NOK 3.334.000.

10/19/2: Den økonomiske rammen for Karmsund Lufthavn Invest AS settes til NOK 3.334.000, og Havnerådet godkjenner at det ansvarlige lånet finansieres gjennom tilført kapital fra Karmsund Havn IKS.

10/19/3: Karmsund Havn IKS lånefinansierer NOK 3.334.000 som skal tilføres Karmsund Lufthavn Invest AS. Låneopptaket skal gjøre til markedets beste rente og nedbetales over maksimalt 10 år.

10/19/4: Karmsund Lufthavn Invest AS kausjonerer for 33,34% av NOK 16 mill. overfor Lufthavndrift AS, som vider stiller garanti overfor Avinor. Garantibeløpet indeksreguleres årlig.

Representantskapet fattet vedtak om ansvarlig lån til Lufthavndrift AS i møtet 30.12.2019:

23/19/1: Havnedirektøren gis fullmakt til å øke ansvarlig lån fra Karmsund Lufthavn Invest AS til Lufthavndrift AS med kr. 1.667.000. Lånet gis via investeringsselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS.

23/19/2: Havnedirektøren gis fullmakt til å tilføre ny egenkapital på kr. 1.667.000 fra Karmsund Havn IKS til Karmsund Lufthavn Invest AS. Videre gis Havnedirektøren fullmakt til at egenkapitalen kan tas fra selskapets frie likviditet eller lånefinansieres. Et eventuelt låneopptak skal tas opp som serielån basert på Nibor 3 mnd. med flytende margin, og nedbetales over inntil 20 år.

23/19/3: Havnedirektøren gis fullmakt til å godkjenne at ansvarlig lån fra Karmsund Lufthavn Invest AS til Lufthavndrift AS (inntil kr. 5.001.000), konverteres til egenkapital.

Forvaltningsrevisor har bedt kommunen om innsyn i saker som gjelder Karmsund Havn IKS i formannskapet og kommunestyret. Kommunen har ikke dokumentert at spørsmål knyttet til lufthavndrift i regi av Karmsund Havn IKS er behandlet i noen av organene fra høsten 2017 til i dag.

Det følger av kommunens eierstrategi fra 2017 at kommunestyret skal behandle en eierberetning som gir en sammenfattet oversikt over den mest sentrale informasjonen som framkommer i selskapenes årsberetninger og årsregnskap. Kommunen har ikke dokumentert slik behandling ved forvaltningsrevisors forespørsel.

3.1.5.1 Oppfølging fra selskapet

Karmsund Havn IKS har beskrevet rapportering til eierkommunene i dokumentet **Etablerte rutiner for rapportering til eierkommunene**, gjengitt under.

«Administrasjonen og styret i Karmsund Havn IKS er opptatt av god dialog med eierkommunene. Det er etablert følgende rutiner for rapportering til eierkommunene:

- ✓ *I henhold til selskapets eierstrategi avholdes det både formelle eiermøter (møter i representantskapet) og uformelle eiermøter. (Vedlegg 1: Eierstrategi)*
- ✓ *Representantskapet fastsetter bindende økonomiske rammer for Selskapets drift og investering. Det er representantskapet som fatter vedtak når Selskapet planlegger å selge eller pantsette større kapitalgjenstander eller foreta investeringer av vesentlig betydning for Selskapet eller for en eller flere av deltakerkommunene.*
- ✓ *For representantskapsmøtene sendes det ut saksdokumenter i forkant av møtene. Disse sendes til medlemmer, varamedlemmer, ordførere, rådmenn/kommunedirektører, samt til det interkommunale kontrollutvalgs-sekretariatet. Bred distribusjon av saksfremlegg skal sikre at eierkommunene er godt orientert, også i tilfeller av fravær hos enkeltpersoner. Der saker unntas offentlighet, opplyses aktuell lovhjemmel.*

- ✓ *I representantskapet deltar hver av eierkommunene med ett medlem. For 5 av 6 eierkommuner, er dette ordfører. For å sikre riktig kompetanse til behandling av ulike saker gis representantene mulighet å ta med rådgivere etter behov, og delegere talerett i aktuelle saker.*
- ✓ *Tradisjonelt har det vært planlagt for to årlige møter i representantskapet. Ettersom selskapet de siste årene har hatt en sterk vekst og høy utviklingstakt, har det blitt holdt langt flere representantskapsmøter, for å sørge for at eierkommunene er godt orientert om utviklings- og investeringsprosjekter. Det er opprettet en praksis med at medlemmene i representantskapet i disse møtene blir orientert om pågående kommersielle prosesser, slik at de har mulighet for å gi signaler og innspill også før det fremlegges som beslutningssaker.*
- ✓ *De uformelle eiermøtene avholdes to ganger årlig, vår og sommer. De to møtene har ulik agenda, som er satt i eierstrategien. I tillegg til de faste sakene, kan styret sette andre aktuelle saker på agendaen.*
- ✓ *De uformelle eiermøtene er en arena hvor Selskapet, representert ved styret, informerer eierne om løpende utvikling knyttet til strategi, økonomi, investeringsplaner, finansieringsplaner og generelle utviklingstrekk i bransjen. Møtene er også arena for å drøfte strategiske tema og innhente styringssignaler fra eierne i saker av stor betydning før sakene skal behandles og føres frem til beslutning i styre og representantskap.*
- ✓ *De uformelle eiermøtene har en bredere deltakelse enn representantskapsmøtene. Ordfører og rådmann/kommunedirektør inviteres, og kan ta med de representantene de ønsker fra egen kommune.*
- ✓ *Selskapet, ved havnedirektør, inviterer seg selv inn til en orientering om Selskapet, herunder strategi og økonomisk situasjon i kommunestyrene til alle eierkommunene i hver periode.*
- ✓ *Selskapet, ved havnedirektør gir også jevnlig orienteringer for kontrollutvalgene, samt eierskapsutvalg i de kommunene som praktiserer dette*
- ✓ *Hvert fjerde år gjennomfører Selskapet en ringvirkningsanalyse, som kartlegger hvilken effekt selskapets aktivitet, infrastruktur og tilrettelegging har for privat næringsliv i eierkommunene. Effekten måles i omsetning, verdiskapning og antall årsverk. Dette gir eierne en målbar vurdering på om selskapets investeringer bygger opp under den felles målsettingen om å skape aktivitet og arbeidsplasser i regionen.*
- ✓ *Det gjennomføres også strategisamlinger, hvor havnestyret og representantskapet inviteres til felles strategidiskusjoner. Strategisamlingene er en viktig samkjøringsarena mellom administrasjon, havnestyret og representantskapet, hvor en har spesielt fokus på investeringer, porteføljerisiko og finansiering.»*

Det er dokumentert fra selskapets side at Haugesund kommune deltar i to årlige eiermøter. Eiermøtene er møter mellom selskapet og kommunene ved ordfører og kommunedirektør. Ordførerne utgjør også 5 av 6 medlemmer av representantskapet i selskapet.

3.1.5.2 Oppfølging til formannskapet og kommunestyret:

Kommunestyret har i forbindelse med Eierskapsmeldingen av 2017 bestemt at «Det tas av [...] sikte på at bystyret skal behandle en eierberetning som gir en sammenfattet oversikt over den mest sentrale informasjonen som framkommer i selskapenes årsberetninger og årsregnskap. Eierberetningen vil videre inneholde analyser knyttet til selskapenes utvikling og resultater.»

Forvaltningsrevisor har ikke mottatt saker om eierberetning fra kommunen på forespørsel.

Ordfører har i intervju gitt uttrykk for at formannskapet holdes orientert om utviklingen i Karmsund Havn IKS. Opposisjonen i formannskapet har i intervju gitt uttrykk for at formannskapet ikke holdes tilstrekkelig orientert om utviklingen i Karmsund Havn IKS, og etterlyst bedre oppfølging.

Forvaltningsrevisor har forespurt kommunen om alle saker vedrørende Karmsund Havn IKS til formannskapet og kommunestyret uten å ha mottatt skriftlig dokumentasjon på at formannskapet eller kommunestyret er orientert om utviklingen i Karmsund Havn IKS. Det er heller ikke dokumentert at spørsmål om investering i lufthavndrift er behandlet i noen av organene.

Forvaltningsrevisor er gjort kjent med at det finnes videoopptak av forhandlingene i formannskapet og kommunestyret. Disse er ikke gjennomgått.

3.1.5.3 Vurdering

Forvaltningsrevisor er på bakgrunn av mottatt dokumentasjon av den oppfatning at risikoer i Karmsund Havn IKS ikke følges formelt opp av formannskapet eller kommunestyret i Haugesund kommune og at kommunen heller ikke etterlever målsetningen om å behandle en årlig eierberetning.

3.2 Dersom kommunens vedtak og forutsetninger ikke er ivaretatt i selskapet:

3.2.1 På hvilket ledd i beslutningskjeden settes kommunens interesser til side?

Kommunens styring av Karmsund Havn IKS går gjennom flere ledd. Beslutnings- og rapporteringskjeden er fra kommunestyret og formannskapet i kommunene først via representantskapet til styret og derfra til administrasjonen i selskapet.

I tillegg til den formelle styringsstrukturen gjennomfører selskapet eiermøter med deltakerkommunene samlet to ganger i året. Økonomiplanen for selskapet blir gått gjennom her og det er fremholdt fra selskapets side at representantskapets medlemmer er godt kjent med planen.

3.2.1.1 Vurdering

Forvaltningsrevisor har i løpet av eierskapskontrollen avdekket tre forhold hvor den er grunn til å peke på manglende samsvar mellom den konkrete saksbehandlingen og krav som stilles i IKS-loven eller vedtak fattet av bystyret.

Rapportering etter målsetningen i eierskapsmeldingen av 2017

Det er avdekket at rapporteringen som finner sted mellom selskapet og kommunestyret er mangelfull i forhold til kommunen sin eierskapsmelding av 2017 og at det er i leddet mellom kommunestyret og representantskapet det mangler rapportering.

Etablering av virksomhet utenfor IKS-en sitt avtalte formål

Forvaltningsrevisor peker på at det er manglende samsvar mellom rutiner beskrevet i eierskapsstrategien om fravikelse av formålet i selskapet og IKS-loven sitt krav om behandling av formål i kommunestyret.

Formell behandling av økonomiplan for selskapet i samsvar med IKS-loven

Som det kommer frem over er det også manglende samsvar mellom kravene til behandling av økonomiplan i IKS-loven og prosessen i selskapet. Forvaltningsrevisors vurdering er at måten økonomiplanen behandles i selskapet er betryggende, men ikke formelt i samsvar med kravene i IKS-loven. Selskapet er blitt gjort kjent med vurderingen og opplyst om at de vil følge de formelle kravene i IKS-loven ved neste budsjettbehandling.

4. Anbefalinger

Vi anbefaler:

- ✓ Haugesund kommune å forankre formålet, med tanke på lufthavndrift, i deltakerkommunestyrene ved å gjøre nødvendige endringer i selskapsavtalen.
- ✓ Haugesund kommune å etablere rutiner for rapportering fra Karmsund Havn IKS til kommunestyret i samsvar med målsettingen i eierskapsmeldingen av 2017.
- ✓ Karmsund Havn IKS å etablere rutiner for å sikre korrekt formell behandling av økonomiplan i representantskapet i samsvar med IKS-loven.

I den grad formålet er ment å omfatte deltakelse, låneopptak eller investeringer i andre selskaper bør det tydeliggjøres i selskapsavtalen.

Uttalelse fra kommunedirektøren

Haugesund
kommune

Dato: 03.06.2021
Dokumentnummer: 21/9268-1
Deres referanse:
Saksbehandler: Jo Inge Hagland

Uttalelse fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren vil bemerke at rapporten om eierskapskontroll av Karmsund Havn IKS fra KPMG er nyttig. Kommunedirektøren anser rapportens konklusjoner som dekkende, og i tråd med kontrollutvalgets bestilling.

Revisjonen anbefaler:

✓ Å forankre formålet, med tanke på lufthavndrift, i deltakerkommunestyrene.

Kommunedirektøren vil i eiermøte, sammen med de andre deltakerkommunene foreslå å endre formålet i selskapsavtalen, slik at lufthavndrift er i tråd med selskapets formål, alternativt vurdere direkte kommunalt eierskap av lufthavnen.

✓ Å etablere rutiner for rapportering til kommunestyret i samsvar med målsettingen i eierskapsmeldingen av 2017.

Kommunedirektøren vil gjennomgå rutinene i tråd med anbefalingene som er gitt i kommunens eierskapsmelding.

✓ Å etablere rutiner for å sikre korrekt formell behandling av økonomiplanen i samsvar med IKS-loven.

Kommunedirektøren merker seg at selskapet er blitt gjort kjent med vurderingen fra revisor og svært at de vil følge de formelle kravene i IKS-loven ved neste budsjettbehandling.

✓ Å avklarer omfanget av deltakelse i underselskap i den grad formålet er ment å omfatte deltakelse eller investeringer i andre selskaper bør det tydeliggjøres i selskapsavtalen.

Kommunedirektøren vil i eiermøte, sammen med de andre deltakerkommunene, vurdere nødvendigheten av å spesifisere nærmere i selskapsavtalen om deltakelse i underselskap.

Med hilsen

Ole Bernt Thorbjørnsen
kommunedirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Haugesund kommune, Postboks 2160, 5504 HAUGESUND. | E-post: postmottak@haugesund.kommune.no
Telefon: 52 94 30 60 | Organisasjonsnummer: 944672767

Uttalelse fra Karmsund Havn IKS

**KARMSUND
PORT
AUTHORITY**

KPMG
v/ Bjørg Sandven og Sindre Dueland

Karmsund Havn IKS
Killingøy, 55 15 Haugesund
Postboks 186, 5501 Haugesund
T: +47 52 70 37 50
F: +47 52 70 37 69
E: post@karmsund-havn.no
Org nr: 963 706 820

02.06.21

Uttalelse fra Karmsund Havn IKS

Viser til oversendte rapportutkast av 1. juni 2021.

I likhet med i 2018 da KPMG gjennomførte forvaltningsrevisjon av Karmsund Havn IKS, har Karmsund Havn også denne gangen opplevd prosessen med KPMG som nyttig og lærerik.

Selskapet setter pris på at Haugesund sammen med de andre eierkommunene har tydeliggjort sine forventninger, og gitt selskapet klare retningslinjer gjennom sine vedtak og eierstrategi. Det er derfor gledelig å se at låneopptak, sikkerhetsstillelse, deltakeransvar- og risiko er i tråd med vedtak og interesser i kommunestyret.

I oppstartsbrev fra KPMG av 18. mars 2021, opplyses det at eierskapskontrollen vil være forbedringsorientert. Dette er også den oppfatningen Karmsund Havn har av prosessen og den ferdige rapporten. Karmsund Havn har allerede oppdatert sine rutiner rundt behandling av økonomiplan, slik at det i tillegg til dagens behandling, også vil bli gjort formelt vedtak i representantskapet. Karmsund Havn vil i tillegg gå i dialog med Haugesund Kommune rundt hvordan selskapet kan bidra til at rapporteringen mellom representantskapet og kommunestyret blir gjennomført i samsvar med målsettingen i eierskapsmeldingen av 2017.

Takk til KPMG for en grundig, lærerik prosess og et godt samarbeid!

Med hilsen

Tine Osmundsen

Tine Osmundsen
Fungerende havnedirektør

59°25'35"N
5°14'84"E

KARMSUND-HAVN.NO

Vedlegg 1 - Dokumentliste

- ✓ Bekreftelse fra eierkommunene ang Lufthavndrift.pdf
- ✓ Budsjett 2021 - Havnerådsmøte 03.12.20.pdf
- ✓ Dreiebok utvikling av eiendommer i samarbeid med privat aktør.pdf
- ✓ Eiendeler inkludert områder som forvaltes iht. disposisjonsavtalen.xlsx
- ✓ Eierskapsmelding 2017.pdf
- ✓ Eierskapsmelding_2017.pdf
- ✓ Eierstrategi-Karmsund-Havn-IKS.pdf
- ✓ Etablerte rutiner for rapportering til eierkommunene.pdf
- ✓ Følggebrev eierskapskontroll.pdf
- ✓ Gjeldsbrev 20060263
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_26_1331_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_26_1538_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_26_476_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_28_1053_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_28_1193_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_39_1_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_39_322_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_39_323_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1106_39_6_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1149_86_212_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1149_86_214_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1149_86_237_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1149_86_238_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1149_86_239_0_0.pdf
- ✓ Grunnboksutskrift_1149_86_248_0_0.pdf
- ✓ Havnerådssak 06-20 Årsregnskap 2019.pdf
- ✓ Havnerådssak 21-20 Budsjett 2021.pdf
- ✓ HR-SAK 1220 Kapitalforhøyelse Havnekraft.pdf
- ✓ HSAK 05-19 Vedlegg 1 Protokoll fra den styremøte 22.11.18.pdf
- ✓ HSAK 2-18 Deltakelse i anbud Haugesund Lufthavn Karmøy.docx
- ✓ HSAK 27-18 VEDLEGG - Protokoll fra styremøte 12.04.18.docx
- ✓ HSAK 35-18 VEDLEGG Protokoll fra styremøte 19.06.18.pdf
- ✓ Inkalling til havnerådsmøte Havnekraft AS.pdf
- ✓ Juridisk notat vedr inntreden i Lufthavndrift.pdf
- ✓ KARMSUND HAVN IKS - HEVING AV LÅNERAMME (L)(1400448).pdf
- ✓ Karmsund Havn IKS.pdf
- ✓ Konsernregnskap Karmsund Havn IKS 2020.pdf
- ✓ Oversikt over eierskap i andre selskaper.xlsx
- ✓ Oversikt over gjeldende Låneopptak.xlsx

- ✓ Protokoll ekstraordinært Havnestyremøte 25.03.20.docx
- ✓ Protokoll fra den styremøte 03.04.19.pdf
- ✓ Protokoll fra den styremøte 08.02.19.pdf
- ✓ Protokoll fra den styremøte 22.11.18.pdf
- ✓ Protokoll fra havnerådets møte den 20.03.18.docx
- ✓ Protokoll fra havnerådets møte Juni 2018.pdf
- ✓ Protokoll fra havnerådsmøte 03.12.20.pdf
- ✓ Protokoll fra havnerådsmøte 27.06.19.pdf
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 01.04.20.pdf
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 02.03.20 (epost).pdf
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 08.06.20.pdf
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 10.02.20 (epost).pdf
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 13.03.20 (epost).pdf
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 16.10.20.docx
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 26.08.20.docx
- ✓ Protokoll fra havnestyremøte 30.06.20.pdf
- ✓ Protokoll fra havnestyrets møte den 05.03.18.docx
- ✓ Protokoll fra havnestyrets møte den 20.02.18.docx
- ✓ Protokoll fra møte 03.10.19.pdf
- ✓ Protokoll fra møte 19.11.20.pdf
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet 04.08.20.docx
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet 05.09.19.docx
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet 11.06.20.pdf
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet 11.12.19.pdf
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet 25.04.19.pdf
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet 26.04.18.pdf
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet den 06.12.18.pdf
- ✓ Protokoll fra møte i Havnerådet den 22.08.18.docx
- ✓ Protokoll fra styremøte 04.10.18.pdf
- ✓ Protokoll fra styremøte 06.09.18.docx
- ✓ Protokoll fra styremøte 06.09.18.pdf
- ✓ Protokoll fra styremøte 19.06.18.docx
- ✓ Protokoll fra telefonmøte 28.02.18.doc
- ✓ Protokoll Havnerådsmøte 04.01.19 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnerådsmøte 06.03.20 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnerådsmøte 11.03.20 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnerådsmøte 21.01.19 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnerådsmøte 24.02.20 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnerådsmøte 25.03.20 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnerådsmøte 30.12.19 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnestyremøte (E-post) 12.11.19.docx
- ✓ Protokoll Havnestyremøte (E-post) 17.04.19.pdf
- ✓ Protokoll Havnestyremøte (E-post) 19.12.19.docx
- ✓ Protokoll Havnestyremøte (E-post) 23.04.19.pdf
- ✓ Protokoll Havnestyremøte 14.05.20.pdf
- ✓ Protokoll Havnestyremøte 18.01.19 (E-post).pdf
- ✓ Protokoll Havnestyremøte 28.05.20.pdf
- ✓ Rapport - selskapskontroll Karmsund Havn IKS mai 2018 (1).pdf

- ✓ rapport etter selskapskontroll av Karmsund Havn IKS.msg
- ✓ Referat fra møte 27.06.19.docx
- ✓ Referat fra møte 28.08.19.docx
- ✓ Risikovurderinger knyttet til låneopptak og investeringer.pdf
- ✓ SAK 10-19 Ansvarlig lån til Lufthavndrift AS.pdf
- ✓ Sak 1-18 - Opprettelse av Karmsund Lufthavn Invest AS.docx
- ✓ Sak 23-19 Økning av ansvarlig lån.docx
- ✓ Sak 26-18 rapport Karmsund havn.pdf
- ✓ SAK 5-18 Karmsund Havn Eiendom AS.docx
- ✓ SAK 6-18 Husøyvegen 250.docx
- ✓ Saksfremlegg i kommunene - heving av låneramme.pdf
- ✓ Selskapsvedtekter for Karmsund Havn IKS (L)(1400447).pdf
- ✓ Selskapsvedtekter KarmsundHavn IKS pr 19.06.18.pdf
- ✓ Styreprogram Karmsund Havn IKS 2020.pdf
- ✓ Særutskrift av protokoll - vedtak HK.pdf
- ✓ Særutskrift havnerådets møteprotokoll 26.04.2018 (L)(1400449).pdf
- ✓ Særutskrift havnestyrets møteprotokoll 01.02.2018 (L)(1400450).pdf
- ✓ Særutskrift Ny eierstrategi Karmsund Havn IKS.docx
- ✓ Særutskrift Ny eierstrategi Karmsund Havn IKS.pdf
- ✓ Særutskrift sak 26 - rapport Karmsund Havn 2. gang KKU.pdf
- ✓ Særutskrift sak 26 - rapport Karmsund Havn.pdf
- ✓ Tilsagn 11097
- ✓ Tilsagn 20060263
- ✓ Tilsagn 20070247
- ✓ Tilsagn 20090305
- ✓ Tilsagn 20100700
- ✓ Tilsagn 20110836
- ✓ Tilsagn 20120203
- ✓ Tilsagn 20130168
- ✓ Tilsagn 20140085
- ✓ Tilsagn 20150170
- ✓ Tilsagn 20160257
- ✓ Tilsagn 20170470
- ✓ Tilsagn 20180191
- ✓ Tilsagn 20180659
- ✓ Tilsagn 20190041
- ✓ Tilsagn 20190232
- ✓ Tilsagn 20190292
- ✓ Tilsagn 20200259
- ✓ Tilsagn 20200260
- ✓ Utdrag fra Bystyrets protokoll 13.06.2018.docx
- ✓ Uttalelse Karmsund Havn (1).pdf
- ✓ Uttalelse Karmsund Havn.pdf
- ✓ VEDLEGG - HSAK 10-20 anskaffelse av kran no.2.pdf
- ✓ VEDLEGG - HSAK 11-20 Kjøp av Husøyvegen 265 og 266.pdf
- ✓ Vedlegg 1 - Visuell fremstilling av risikobetraktninger.pdf
- ✓ Vedlegg 1 Eierstrategi for Karmsund havn IKS.PDF
- ✓ Vedlegg 2 - Investeringsreglement Karmsund Havn IKS.pdf

- ✓ vedtak ny eierstrategi Karmsund Havn.pdf
- ✓ VS Eierskapsmelding strategi Karmsund havn.msg
- ✓ Årsregnskap 2020 - Havnestyremøtet 24.03.21 ppp.pdf
- ✓ Årsregnskap KH 2018.pdf
- ✓ Årsregnskap KH 2019.pdf

Vedlegg 2 - Revisjonskriter

Lov om interkommunale selskap (IKS-loven)

Formålet med loven er å legge juridisk rammeverk for styringen av interkommunale selskap i Norge. Loven inneholder flere vesentlige bestemmelser for denne revisjonen. De mest fremtredende bestemmelsene i forbindelse med revisjonen er gjengitt under.

§ 4 Selskapsavtale

«For interkommunalt selskap skal det opprettes en skriftlig selskapsavtale. For de enkelte deltakere skal kommunestyret eller fylkestinget selv vedta¹ avtalen. For deltaker som er interkommunalt selskap, vedtas selskapsavtalen av representantskapet.² Vedtaket krever tilslutning fra samtlige medlemmer av representantskapet med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen for det deltakende selskap.

Endringer i selskapsavtalen som gjelder forhold som omtalt i tredje ledd, skal skje på samme måte. Andre endringer vedtas av representantskapet² med tilslutning fra minst to tredeler av de avgitte stemmer med mindre det er avtalt at også slike endringer skal vedtas i samsvar med regelen i første punktum.

Selskapsavtalen skal i det minste angi følgende:

1. selskapets foretaksnavn;
2. angivelse av deltakerne;
3. selskapets formål;
4. den kommune der selskapet har sitt hovedkontor;
5. antall styremedlemmer;
6. deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet;
7. den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen;
8. antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner;
9. annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.»

§ 20 Økonomiplan

«Representantskapet skal en gang i året vedta selskapets økonomiplan. Den skal legges til grunn ved selskapets budsjettarbeid og øvrige planleggingsarbeid. Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver, herunder investeringsplaner og finansieringen av disse i denne perioden. I økonomiplanen skal det inngå en oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og utgifter til renter og avdrag i planperioden.»

§ 22 Lån, garantier og finansiell risiko

«Selskapet kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Dersom selskapet skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et tak for selskapets samlede låneopptak.

Selskapet kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk, og for å konvertere eldre lånegjeld. Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Selskapet kan ta opp likviditetslån eller inngå avtale om likviditetstrekkrettighet.

Dersom en av deltakerne er underlagt reglene i kommuneloven kapittel 28, skal selskapets vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre selskapet utgifter utover de fire neste budsjettår, godkjennes av departementet.

Selskapets samlede lånegjeld etter andre ledd første punktum skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for selskapets samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for selskapets anleggsmidler ved siste årsskifte.

Selskapets likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter andre ledd tredje punktum skal være gjort opp senest når årsregnskapet fastsettes. Foreligger det regnskapsunderskudd som etter økonomiplanen skal dekkes over flere år, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende inndekningsperioden.

Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Selskapet skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at selskapet skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Avtale i strid med bestemmelsene i første, tredje og sjette ledd er ugyldig.»

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det. Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige.

Loven inneholder bestemmelser om interkommunalt samarbeid og egenkontroll.

Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven)

Formålet med loven er å fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv.

Loven inneholder bestemmelser om drift av kommunale havner, herunder delegering av kommunens myndighet og krav til forvaltning til kapital i kommunalt eide havner.

KS sine anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll

KS sine anbefalinger er et godt støtteverktøy både for kommunene og selskapene i kommunesektoren om eierstyring. I forbedringsorienterte revisjoner ser vi til anbefalingene som veiledende for god eierskapsstyring.

Vedtekter for Karmsund Havn IKS / Samarbeidsavtale e.l. om Karmsund Havn IKS

Samarbeidsavtalen til selskapet setter rammer for hvordan selskapet skal operere og inneholder krav til selskapet i samsvar med bestemmelsene i IKS-loven. Et vesentlig punkt i vedtektene i denne revisjonen er bestemmelsen i § 7 femte ledd om låneopptak:

«Selskapets samlede låneopptak kan ikke, uten samtykke fra hver av deltakerkommunene, overstige kr. 800.000.000,-.»

Kommunen sin eierskapsmelding

Kommunen sin eierskapsmelding stammer fra 2017 og inneholder forventninger om hvordan kommunen skal utøve sitte eierskap. Et vesentlig punkt i eierskapsmeldingen i denne revisjonen er målsettingen om å behandle eierberetning i bystyret:

«Det tas av den grunn sikte på at bystyret skal behandle en eierberetning som gir en sammenfattet oversikt over den mest sentrale informasjonen som framkommer i selskapenes årsberetninger og årsregnskap. Eierberetningen vil videre inneholde analyser knyttet til selskapenes utvikling og resultater.»

Ev. andre vedtak i kommunestyret om Karmsund Havn IKS

Haugesund kommune har behandlet en eierstrategi for selskapet som blant annet inneholder nærmere beskrivelse av formålet med eierskapet (eiermotiv), selskapets formål, hvordan avvik av formet ønskes behandlet og deler driften av selskapet i samfunnsøkonomisk- og bedriftsøkonomisk formål. Særlig relevante deler av strategien er gjengitt under.

Formål med eierskapet avsnitt 5

«Utgangspunktet for kommunenes eiermotiv er å i varta et lovpålagt forvaltningsansvar på en kostnadseffektiv og sikker måte, gjennom stordriftsfordeler mellom kommune. Havnene har en klar samfunnsfunksjon. og det sjøbaserte transportnettverket må sees i sammenheng med andre transportsystemer for veitrafikk og luftfart for å oppnå mest mulig sømløs transport av personer og varer. Havnene har derfor også en klar næringsfunksjon.»

Formål med eierskapet avsnitt 7

«Kjernevirksomheten defineres som drift av havneområdet, og har en klar synergi med kommunenes virksomhet og politiske målsetninger, som bidrar til å gjøre regionen til et attraktivt sted for næringsliv, bosetting og turisme.»

Selskapets formål avsnitt 2

«Det viktig for risikostyringen at deltakommunene aktivt avgrenser Selskapets virksomhet ut over lovens virkeområde. Formålet definerer hvilket virksomhetsområde selskapets aktiviteter må holde seg innenfor. Dette avgrenser deltakerkommunenes investering og gir mulighet til å differensiere risiko mellom flere investeringer i f.eks. andre typer virksomhetsområder. Virksomhet som går utenfor selskapets formål vil kreve en beslutning av deltakerkommunene i representantskapet. Beslutninger utenfor Selskapets formål må styret derfor forankre i Selskapets representantskap, som er nærmere de folkevalgte organ i deltakerkommunene.»

Selskapets formål avsnitt 7

«Eiendomsforvaltning og eiendomsutvikling hvor formålet er å møte behov innenfor havne- og sjørelatert virksomhet, tillates. All annen virksomhet faller utenfor Selskapets formål. Er det tvil om nye engasjementer er utenfor, pålegges Selskapet å gjøre en objektiv juridisk vurdering.»

Kontakt oss

Harald Sylta

Partner

T +47 40 63 96 66

E Harald.Sylta@kpmg.no

Björg Rabbe Sandven

Manager

T +47 99 39 65 83

E bjorg.sandven@kpmg.no

Sindre Rødne Dueland

Senior Associate

T +47 90 01 63 86

E sindre.dueland@kpmg.no

kpmg.no

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	15.06.21	18/21

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

VALG AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT ELLER EIERSKAPSKONTROLL

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg ber Rogaland Revisjon IKS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjekt eller eierskapskontroll om til neste møte.

Saksorientering

Bystyret vedtok nye planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2020 - 2024 i møtet 14.10.20, sak 56/20 etter innstilling fra kontrollutvalget.

Følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter er prioritert i planen:

- ~~1. It sikkerhet i kommunen~~ Rapport er utarbeidet, og ble behandlet i møtet 11.05.21
~~Med fokus på personvern rettet mot kommunens ansatte og innbyggernes bruk av kommunens tjenester.~~
2. Psykisk helse
Kommunens ansvar og betjening av personer som kan være til skade for seg selv og andre.
3. Spesialundervisning og grunnleggende ferdigheter i skolen
Får elever ulikt tilbud om spesialundervisning i skolene, hvor den enkeltes skoles budsjett er avgjørende? Hva blir gjort for å øke elevenes grunnleggende ferdigheter, spesielt i lesing?
4. Enhet for psykisk helse, rus og LAR
Psykososialt kriseteam skal aktiveres ved kriser, ulykker og katastrofer.
Holder enheten et optimalt fokus, og til enhver tid tilfredsstillende beredskap.
5. Måloppnåelse knyttet til miljø og klima i kommunen
Hvorfor oppstår avvik? Hva gjør vi for å rette opp avvik?
6. Avviksmeldinger knyttet til vold og trusler i skolen
Kommunen registrerer en stor og urovekkende økning i avviksmeldinger knyttet til vold og trusler. Hva har gått galt og hva gjør vi videre?

7. Sikkerhet i hjemmetjenesten
Hvordan sikrer og forbedrer vi våre ansattes arbeidssituasjon mot utagerende brukere
8. Redusert sykefravær
Hvordan støtter kommunens HR avdeling lederne av institusjoner, med uvanlig høyt sykefravær. Hvordan påvirker høyt sykefravær tjenestetilbudet?
9. Opplæringsloven § 9a
10. Sykkel- og trafikksikring
11. Funksjonshemmedes levekår
12. Beredskap, hendelser og katastrofer
13. Ansettelser i kommunen
14. Offentlige anskaffelser
15. Tilskudd til frivillige organisasjoner
16. Vann og avløp

I Plan for eierskapskontroll 2020-2024 er følgende prosjekter prioritert:

- ~~1. Karmsund Havn IKS~~ - Rapport blir behandlet i møtet 15.06.21
2. Generell eierstyring

Utvalgets budsjett for kjøp av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller er på ca. 750 timer for 2021. Dette tilsvarer 2 til 3 prosjekter, avhengig av størrelsen på prosjektene.

Utvalget fikk levert rapport om «Barnevern» i februar. Rapporten ble bestilt i 2020 og ble i all hovedsak belastet fjorårets budsjett. Så langt i 2021 har utvalget fått levert rapport om «IT-sikkerhet» som var på 250 timer, og eierskapskontroll om Karmsund Havn IKS som var på 140 timer. Totalt er det brukt ca 400 timer av årets budsjett.

Kontrollutvalget må drøfte om hvilket prosjekt de ønsker å velge. Utvalget har fullmakt til å endre eller sette i verk revisjon på andre område enn de som er inkludert i planen. Det kan være med bakgrunn i at risikoforholdene i kommunen har endret seg siden planen ble vedtatt.

Aksdal, 08.06.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kontrollutvalget	15.06.21	19/21
Kontrollutvalget	22.09.20	27/20
Kontrollutvalget	04.02.20	04/20

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

OPPDATERT PLAN FOR ORIENTERING OM TJENESTEOMRÅDENE OG KOMMUNALE SELSKAPER

Sekretariatets forslag til vedtak:

Haugesund kontrollutvalg vedtar følgende oppdaterte plan for orienteringer fra administrasjonen og kommunale selskaper:

- 15.06.21 tjenesteområdet kultur, idrett og frivillighet v/kommunaldirektør Næsse
- 31.08.21 sykkelbyen Haugesund v/daglig leder
- 28.09.21 tjenesteområdet teknisk v/kommunaldirektør Måleng
- 26.10.21 tjenesteområdet helse, omsorg, sosiale tjenester v/kommunaldirektør Askeland
- 23.11.21 kommunalt selskap:

Tidsrammen settes til 30-40 minutter inkludert tid for spørsmål.

Sekretariatet gis fullmakt til å invitere i en annen rekkefølge enn slik listen over kommunale ledere er satt opp dersom den som inviteres ikke har anledning til å stille i det aktuelle møtet.

Bakgrunn

Haugesund kontrollutvalg gjorde følgende vedtak i møtet 22.09.20, sak 27/20:

Haugesund kontrollutvalg vedtok i møtet 22.09.20, sak 27/20 en oppdatert plan for å invitere kommunale ledere til å komme å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde. De inviterte har vært følgende:

- 22.09.20 Rogaland Revisjon IKS
- 20.10.20 tjenesteområdet administrasjon og service v/kommunaldirektør Hagland
- 17.11.20 Krisesenter Vest IKS
- ~~1. møte 2021~~ ~~tjenesteområdet kultur, idrett og frivillighet v/kommunaldirektør Næsse~~
- 11.05.21 tjenesteområdet oppvekst v/kommunaldirektør Auestad

Det har blitt gjort endringer underveis, blant annet på grunn av koronasituasjonen.

Saksorientering

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften av kommunen og de utfordringer kommunen har. Sekretariatet føler at utvalget har vært fornøyd med orienteringene og at det er et ønske om å fortsette med orienteringene videre.

Kommunedirektøren er øverste leder og den personen i administrasjonen som kontrollutvalget skal forholde seg til. Alle invitasjoner går derfor via kommunedirektøren, som tar stilling til om vedkommende for det aktuelle arbeidsområdet skal møte for å orientere på hans vegne.

Kontrollutvalget kan invitere enhver leder eller ansatt, der man på generell basis ber dem redegjøre for sitt arbeidsområde ved å orientere om driften, hvilke rammevilkår man arbeider under m.m. Den enkelte leder får da delta i et kontrollutvalgsmøte hvor de får presentere sitt tjenesteområde/avdeling med fokus på arbeids- og ansvarsområder den enkelte har.

Videre kan det være aktuelt å få orienteringer om kommunale selskaper eller selskaper der kommunen har eierinteresser. Nytt etter kommunelovens § 23-6 siste ledd er at kontrollutvalget også er gitt innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Innsynet og undersøkelsene kan imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten er oppfylt.

Utvalget inviterte i forrige periode følgende kommunale selskaper: Haugesund Stadion AS, Karmsund Havn IKS, Haugaland Vekst IKS, Haugaland Kraft AS, Haugesund Teater AS, AS Haugaland Industri, Haugesund kommunale pensjonskasse og Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS (HIM).

Sekretariatet har tidligere foreslått at det blir orientert om følgende tema (kun veiledende):

Tjenesteområde/selskap og tjenestetilbud

- Hvordan tjenesteområdet/selskapet er organisert
- Hvilke tjenester som ligger til tjenesteområdet/selskapet

Antall ansette

- Fordeling på de ulike tjenestene
- Rekruttering av medarbeidere
- Eventuelle utfordringer når det gjelder rekruttering

Budsjett og regnskap

- Rammer
- Resultat

Tanker om framtiden

- Utfordringer
- Planer

Det er tidligere fastsatt en tidsramme med 30-40 minutt inklusiv spørsmål, som har fungert greit. Det er selvsagt mulig for utvalget å utvide denne, dersom det er ønskelig, men med mange saker på sakslisten, bør tidsrammen respekteres.

Det er fint om utvalget kommer med innspill på emne og spørsmål i forkant av møtet, og helst så tidlig som mulig, slik at den inviterte kan forberede seg på disse.

Utvalget må ta stilling til hvem de ønsker å invitere og forslag til datoer. Sekretariatet har laget et forslag, men dette kan endres. Det kan også bli endringer dersom foreslått tidspunkt ikke skulle passe for dem som blir invitert.

Aksdal, 08.06.21

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	15.06.21	20/21
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 15.06.21

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsakene 20 – 24 blir tatt til orientering.

Saksvedlegg:

- 20. Statusrapport pr. juni 2021
- 21. E-post fra revisor Harald Sylta 07.06.21 vedr. forenklet etterlevelseskontroll
- 22. Rogaland Revisjon IKS – godkjenning av selskapsavtale, samarbeidsavtale og eierstrategi, sak til formannskapet 02.06.21
- 23. Innkalling til møte i havnerådet 10.06.21 – Karmsund Havn IKS
- 24. Varsling til kontrollutvalget om møter i selskap – brev fra KMD 03.06.21

Saksorientering:

Sakene blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering.

Aksdal, 08.06.2021

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver/utvalgssekretær

Kontrollutvalget - statusoversikt pr. juni 2021

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
Nytt prosjekt					
Orienteringer					
Kultur, idrett og frivillighet	22.09.20			15.06.21	
Oppvekst	22.09.20			11.05.21	
Krisesenter Vest IKS	22.09.20			17.11.20	
Administrasjon og service	22.09.20			20.10.20	
Rogaland Revisjon IKS	25.08.20			22.09.20	
Karmsund Havn IKS	09.06.20			25.08.20	

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i bystyret	Planlagt oppfølg.	Merknad
Karmsund Havn IKS – eierskapskontroll	23.02.21	15.06.21			
IT-sikkerhet	17.11.20	11.05.21	16.06.21		250 timer
Barnevern	09.06.20	23.02.21	14.04.21	1. møte 2022	

Avsluttede prosjekter

Forvaltningsrevisjoner	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i bystyret	Fulgt opp i KU/BST	Merknader
Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	26.11.19	22.09.20	14.10.20		
Rutiner for beboermidler og ansettelsesforhold	11.06.19	26.11.19	05.02.20	25.08.20/ 09.09.20	Avsluttet
Vedlikehold av kommunale bygg	08.05.18	27.11.18/ 29.01.19	13.03.19	04.02.20/ 04.03.20	Avsluttet
Samarbeidet om brann og redning på Haugalandet	30.10.18	14.05.19/ 27.08.19	12.06.19/ 16.10.19	Ingen oppfølging	Avsluttet
Eierskapskontroller					
Karmsund Havn IKS	30.01.18	05.06.18/ 28.08.18	17.10.18	27.08.19/ 16.10.19	Avsluttet

Emne **RE: Status for forenklet etterlevelseskontroll - Haugesund**
Avsender Sylta, Harald <Harald.Sylta@kpmg.no>
Mottaker Odd Gunnar Høie <ogh@kontrollutvalgene.no>
Kopi til Mydland, Rune <Rune.Mydland@kpmg.no>
Dato 07.06.2021 14:33

Hei Odd Gunnar, og takk for at du følger opp!

Vi har dessverre ikke klart å fullføre den forenklete etterlevelseskontrollen (FEK) slik vi planla. Det har sammenheng med at ressursutnyttelsen av våre folk har vært noe begrenset som følge av korona. FEK var som kjent et tillegg som regnskapsrevisor ble pålagt og der første rapportering var pr 30. juni 2020. Koronasituasjonen medførte forsinkelse i fjor og selv om vi vil klare å etterleve fristen for utførelse og rapportering nå i 2021, så må vi dessverre orientere om at det ikke blir tidsnok til at dere kan behandle det før på neste møte i KU. Vi beklager forsinkelsen, men ettersender rapport innen utgangen av juni 2021.

Med vennlig hilsen / Best regards

Harald Sylta
Statsautorisert revisor
Partner KPMG Audit Bergen

KPMG AS
Kanalveien 11
Postboks 4 Kristianborg
5822 Bergen

Telefon: +47 40 63 96 66
Sentralbord: +47 04063

<mailto:harald.sylta@kpmg.no>
www.kpmg.no

From: Odd Gunnar Høie <ogh@kontrollutvalgene.no>
Sent: mandag 7. juni 2021 10:07
To: Sylta, Harald <Harald.Sylta@kpmg.no>
Subject: Status for forenklet etterlevelseskontroll - Haugesund

Hei

Hva er status for forenklet etterlevelseskontroll til Haugesund ?

Siste møte før sommeren er 15.06. Jeg sender ut sakspapirene i morgen.

--

Med vennlig hilsen

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgiver

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
Telefon: 959 86 977

Saksbehandler: Mari Rønnevik

Kommunedirektør: Ole Bernt Thorbjørnsen

--	--	--

Rogaland Revisjon IKS - Godkjenning av selskapsavtale, samarbeidsavtale og eierstrategi

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Haugesund Kommune går inn som eier i Rogaland Revisjon IKS fra og med 1/7-2021.
2. Haugesund Kommune sitt innskudd og eierdel i Rogaland Revisjon IKS på 404 200 kroner – eierdel på 6,88 % - blir dekket med overføring fra kommunens generelle disposisjonsfond.
3. Bystyret godkjenner selskapsavtale datert 1/7-2021 (vedlegg 2) og samarbeidsavtale datert 01.07. 2021 (vedlegg 3).
4. Bystyret godkjenner eierstrategi overfor Rogaland Revisjon IKS (vedlegg).

Saksutredning

Sammendrag

Gjeldende revisjonsavtaler med private selskap som utfører regnskaps- og forvaltningsrevisjon for kommunene på Haugalandet utløper 1/7-2021. Samtlige kommuner; Haugesund, Karmøy, Sveio, Tysvær, Sauda, Etne, Bokn, Vindafjord og Utsira har i vedtak høsten 2020 søkt om opptak som eier i Rogaland Revisjon IKS.

Dagens eierkommuner i Rogaland Revisjon IKS har med egne kommunestyrevedtak godkjent utvidelse med kommunene på Haugalandet.

Gjeldende sak gjelder formell godkjenning av selskapsavtale, samarbeidsavtale samt eierstrategi i Rogaland Revisjon IKS; samt finansiering av innskudd og eierdel i Rogaland Revisjon IKS.

Bakgrunn for saken

Haugesund bystyre gjorde i sitt møte 14.10.20 dette vedtak:

Haugesund bystyre velger å gå inn i et interkommunalt samarbeid om levering av revisjonstjenester gjennom å søke opptak som eier i Rogaland Revisjon IKS fra 01.07.21.

Selskapet vil da bli kommunens oppdragsansvarlig revisor innen regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i årene framover

Kommunedirektøren legger fram sak om den nye selskapsavtalen og finansiering av innskudd senere i høst eller på nyåret 2021.

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat har i brev av 16.11.2020 til Rogaland Revisjon IKS oversendt vedtakene fra by-/kommunestyrene i Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sauda, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord om å søke opptak som deltakere i selskapet fra 1. juli 2021 (vedlegg 1A-1J). I samsvar med selskapets strategi stiller både styret i Rogaland Revisjon IKS og representantskapet seg positive til utvidet eierskap fra kommunene på Haugalandet.

Sak om opptak av nye deltakere i et interkommunalt selskap skal i henhold til selskapsavtale behandles av samtlige eiere sine kommunestyre. Opptaket er avhengig av godkjenning hos samtlige nåværende¹ eierkommuner i selskapet.

Kommunedirektørene/rådmennene i de åtte kommunene på nord-Jæren, samt fylkeskommunen har i fellesskap saksbehandlet søknadene fra kommunene på Haugalandet.

Kommunestyrene/fylkestinget i nåværende eierkommuner har godkjent søknadene. Det er foretatt nødvendige oppdateringer av selskapsavtalen, samarbeidsavtalen og eierstrategien, som med dette også legges fram for Haugesund bystyre til godkjenning.

Saks- og faktaopplysninger

Søknad om opptak fra ni by-/kommunestyre

Det er kontrollutvalgene i hver av de ni kommunene som ihht. kommunelovens bestemmelser har saksforberedt valg av revisjon for kommunen. De respektive ni by-/kommunestyrene behandlet sak om valg av levering av revisjonstjenester høsten 2020. Alternativene som forelå var å fortsette med en konkurransebasert løsning og gå ut på ny forespørsel ved utløpet av inneværende avtale eller søke om deltakelse i interkommunalt samarbeid i Rogaland Revisjon IKS. De omsøkte ni by-/kommunestyrene vedtok å søke deltakelse i interkommunalt samarbeid fra 01.07.2021 om leveransen av revisjonstjenestene.

Kontroll og tilsyn med kommunens virksomhet er jf. kommuneloven lagt til kontrollutvalget. Utvalget utøver bestiller rollen overfor kommunens revisor når det gjelder forvaltningsrevisjon. De ni kontrollutvalgene på Haugalandet får i dag sine sekretariattjenester fra Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS. Nåværende eierkommuner i Rogaland Revisjon IKS sine kontrollutvalg får tilsvarende tjenester fra Rogaland Kontrollutvalgssekretariat IS, mens fylkeskommunen har valgt å ha eget sekretariat hos seg.

¹ Rogaland fylkeskommune og kommunene Suldal, Hjelmeland, Strand, Kvitsøy, Randaberg, Stavanger, Sola, Sandnes, Gjesdal, Bjerkreim, Hå, Eigersund, Sokndal, Lund

Med utvidelsen av nye deltakere i Rogaland Revisjon IKS og det faktum at Rogaland Kontrollutvalgssekretariat IKS² må omdannes som følge av ny kommunelov, gjør at det er behov for å se nærmere på en hensiktsmessig fremtidig løsning for sekretariatstjenestene til eierkommunene i Rogaland Revisjon IKS. Det er naturlig å utføre dette arbeidet høsten - 2021, og etter at kommunestyrene i nye deltakerkommuner har behandlet saken om å gå inn i Rogaland Revisjon IKS som eiere.

Målet for arbeidet er å finne frem til effektive og hensiktsmessige løsninger for så vel kontrollutvalgene som Rogaland Revisjon IKS samt alle eierkommunene.

Eierbrøk og kapitalinnskudd ved inntreden i selskapet

Opptak av nye deltakere reguleres av bestemmelser i Selskapsavtalen og Samarbeidsavtalen i Rogaland Revisjon IKS.

Selskapskapitalen og størrelsen på engangsinnbetalingen er med på å fastsette hvilken eierandel kommunen har i selskapet. Selskapskapitalen før utvidelse med nye kommuner er pålydende 4,050 mill. kroner, etter at Suldal gikk inn med eierdel på 50 000 kroner.

Eierbrøken i selskapet ble ved etableringen fastsatt slik (jf. Samarbeidsavtalen):

Av totalt kapitalinnskudd skyter Rogaland fylkeskommune inn kr 1,0 mill. som tilsvarer 25% eierandel. Resterende kr 3,0 mill. fordeles på deltakerkommunene i henhold til folketallet pr 1.1.2003 som blir deltakerkommunenes eierandel i selskapet. Ved Time kommune sin uttreden av selskapet i 2005 ble eierbrøken justert for Time sin andel og reberegnet med grunnlag i folketallet pr 1.1.2005, med noen tilpasninger.

Dette betyr at det er kapitalinnskuddet pr. kommune, folketallet pr 1.1.2005 og fordelingen mellom hhv. fylkeskommunen og primærkommunene som har betydning for fastsettelsen av eierbrøken.

Eierbrøken har hittil hatt betydning ved stemmegivning i representantskapet. Driften har ikke aktualisert spørsmål som f.eks. utbytte der eierbrøk har betydning.

I tråd med selskapsdokumentene og med kronebeløp på 12,80 pr. innbygger medfører opptaket av de ni nye kommunene følgende endringer i eierandel:

² Ny Kommunelov viderefører ikke interkommunalt samarbeid §27. Lovarbeidet peker på Kommunalt Oppgavefellesskap eller IKS som mulige alternativer.

Kommune	Selskapskapital	Eierandel Oppr. %	Eierandel 1.1.2017	Eierandel 1.1.2020 ³	Eierandel 1.7.2021
Kvitsøy	6 000	0,15	0,14	0,14	0,11
Forsand	11 600	0,29	0,31		
Hjelmeland	32 000	0,80	0,76	0,76	0,60
Bjerkreim	28 400	0,71	0,68	0,68	0,54
Finnøy	32 400	0,81	0,77		
Lund	35 600	0,89	0,87	0,87	0,68
Sokndal	37 600	0,94	0,92	0,92	0,72
Rennesøy	35 600	0,89	0,93		
Randaberg	103 600	2,59	2,52	2,52	1,98
Gjesdal	101 600	2,54	2,57	2,57	2,02
Strand	116 800	2,92	2,89	2,89	2,28
Eigersund	151 600	3,79	3,72	3,72	2,93
Hå	166 400	4,16	4,10	4,10	3,22
Sola	226 800	5,67	5,50	5,50	4,33
(nye) Sandnes	636 000	15,90	15,97	16,28	12,81
(nye) Stavanger	1 278 000	31,95	31,59	33,29	26,20
Rogaland Fylkeskommune	1 000 000	25,00	24,69	24,69	18,71
Suldal	50 000	0	1,08	1,08	0,85
Selskapskapital. før utvidelse	4 050 000	100 %	100%	100%	
Karmøy	481 600				8,19
Haugesund	404 200				6,88
Tysvær	120 100				2,04
Vindafjord	104 100				1,77
Sauda	61 800				1,05
Sveio	60 000				1,02
Etne	50 000				0,85
Bokn	9 860				0,17
Utsira	2 730				0,05
Sum økning av selskapskapital	1 294 390				22,02
Selskapskapital etter utvidelse	5 344 390				100,00

Primærkommunene: 81,29 % og Rogaland fylkeskommune 18,71% fra 1.7.2021

Innbetalingen av kapitalinnskuddet er en engangsutgift for de nye kommunene som går inn som eiere. Utgiften skal regnskapsføres i investeringsregnskapet.

Øvrige utgifter og økonomisk ansvar

Det følger av IKS loven at deltakerne i selskapet er prorata ansvarlige for selskapets gjeld og forpliktelser dvs. økonomisk ansvar i samsvar med eierbrøken.

³ Endring som følge av ny kommunestruktur fra 1.1.2020

Av selskapsavtalens §12 til Rogaland Revisjon IKS følger at lånerammen er begrenset oppad til kr 4 mill. totalt. Virksomhetens art gjør at behovet for lånefinansiering er lavt og pr. d.d. er ikke rammen disponert.

Selskapet fakturerer timeforbruket i samsvar med timepris som fastsettes i årlig økonomiplanbehandling. Ved etableringen av selskapet ble det fastsatt som prinsipp at eierkommunene prioriterer å fastholde en moderat timeprisutvikling over tid, i stedet for en utbyttestrategi. Faktisk timeprisutvikling bekrefter eiernes forventning. Samtidig har fondsoppbyggingen vært på et moderat nivå og står nå i rimelig forhold til hva det må forventes at selskapet har av opparbeidede midler til å selv å kunne foreta utskiftning av teknisk utstyr som er nødvendig for en effektiv tjenesteproduksjon i en personell og kompetanseintensiv virksomhet som revisjonen er.

Det tilligger by-/kommunestyret i den respektive eierkommune å fastsette den årlige budsjettrammen for kontrollutvalget og dets virksomhet. Inkludert i budsjettrammen er revisjonstjenestene som kjøpes fra Rogaland Revisjon IKS.

Det påløper ingen ytterligere faste utgifter knyttet til deltakelsen i Rogaland Revisjon IKS, for eierkommunene.

Kommunedirektøren sin konklusjon

Alle de ni søkerkommunene har i dialog med Rogaland Revisjon IKS vært klare i forventning til kvalitet, lærings- og forbedringsfokus i forvaltningsrevisjoner som utføres av selskapet.

Gjennom å inngå som eier i Rogaland Revisjon IKS og med det en utvidelse av selskapet gis det i enda større grad mulighet til å bidra til kunnskapsdeling på tvers av kommunene, erfaringsgrunnlaget for sammenligninger øker og mulighetene for å hente ut «beste praksis» for bruk i blant annet forvaltningsrevisjoner styrkes. Flere av eierkommunene står i et betydelig omstillingsarbeid for å tilpasse virksomheten til de økonomiske rammene kommunen har. I dette arbeidet er kunnskapsdeling og læring på tvers et vesentlig verktøy for å arbeide målrettet og til oppnå resultater på både kort og lang sikt.

I løpet av høsten 2021 er det behov for både å utføre et arbeid mht fremtidig løsning for sekretariatsfunksjon for kontrollutvalgene som følge av utvidelsen og tilpasninger til ny kommunelov. Videre er det behov for å revidere eierstrategien over selskapet, slik at den er mer i tråd med eierfellesskapets samlede forventning til selskapet. Eierstrategi som ligger inne som vedtaksgrunnlag nå, er den som opprinnelig var grunnlaget da selskapet ble etablert, og det er stort behov for å modernisere denne. I disse arbeidene må både nåværende kontrollutvalgs-sekretariater og styret i Rogaland Revisjon IKS involveres.

I samsvar med eierstrategiens forventning om utvikling av selskapet, og selskapets egen strategi om kvalitet og utvikling av en dyktig kommunerevisjon, foreslår kommunedirektøren at Haugesund kommune går inn som eier i Rogaland Revisjon IKS fra 1/7-2021. Innskuddskapital på 404 200 kroner blir dekket av kommunens generelle disposisjonsfond.

Vedlegg:

Eierstrategi Rogaland Revisjon IKS
Selskapsavtale Rogaland Revisjon

KARMSUND HAVN (IKS)
Postboks 186
5501 Haugesund
Tlf.: 52703750

Haugaland
Kontrollutvalssekretariat IKS
Mottatt dato: 04.06.21
Journalført: 21/203/tha/cyl
Arkivkode: 217

Innkalling til møte i havnerådet

Det innkalles med dette til havnerådsmøte i Karmsund Havn IKS.
Møtet avholdes via Teams

Torsdag den 10.06.2021, kl. 13.00

Til behandling i styremøtet foreligger:

HR-SAK 04/21	Adgang til fjernmøter i representantskapet (s.2)
HR-SAK 05/21	Referatsaker (s. 3) Unntatt offentlighet jmf. Off.lov § 13(2)
HR-SAK 06/21	Konsernregnskap 2020 (s. 30)
HR-SAK 07/21	Årsregnskap Karmsund Havn Eiendom (s. 56)
HR-SAK 08/21	Årsregnskap Karmsund Lufthavn Invest (s. 69)
HR-SAK 09/21	Budsjettvedtak - formulering (s. 82) Unntatt offentlighet jmf. Off.lov § 13(2)

Eventuelt

Forfall bes meddelt administrasjonen, som vil kalle inn vara.

Haugesund, 03.06.2021

Tine Osmundsen
Fungerende havnedirektør

Konsernregnskap 2020

Karmsund Havn IKS

Org.nr: 963 706 820

Styrets beretning for 2020

Eierforhold

Karmsund Havn IKS (KH) har følgende eierskap:

<u>Kommune:</u>	<u>Eierandel:</u>
Bokn	3,85 %
Bømlo	7,69 %
Haugesund	38,46 %
Karmøy	38,46 %
Sveio	3,85 %
Tysvær	7,69 %

Selskapet ivaretar havnedriften for eierkommunene i samsvar med havne- og farvannslovens bestemmelser og selskapets vedtekter. Selskapet er medlem av interesse- og arbeidsgiverorganisasjonen Norske Havner (som er en del av Samfunnsbedriftene (KS)). Selskapets hovedkontor er i Haugesund kommune. Selskapet har avdelingskontor på Husøy i Karmøy kommune.

Målsetting for havnedriften

Karmsund Havn skal alltid fremstå som en effektiv og moderne virksomhet, med *service, kvalitet og pålitelighet* som nøkkelord for driften. Det skal kontinuerlig legges til rette for en utvikling av moderne havneteknisk infrastruktur for hele havneområdet i den grad dette er nødvendig for å øke eller opprettholde aktivitetene innenfor kjerneområdene. Styret har som målsetting å gjøre Karmsund Havn til et konkurransedyktig alternativ for transportnæringen, og arbeide aktivt for å styrke tilbud og service innen kjerneområdene nasjonal og internasjonal godstrafikk, fiskeri, offshore og cruise. Styret har også fokus på at selskapet skal ha en sunn økonomi og være en god og trygg arbeidsplass for de ansatte. Selskapet skal vektlegge alle relevante miljøhensyn, og ha et tydelig fokus på bærekraft.

Karmsund Havn IKS har gjennom sin utvikling de siste årene også utvidet sin selskapsstruktur gjennom eierforhold i andre selskap. Selskapet skal fra og med regnskapsåret 2020 rapportere som et konsern. De to heleide datterselskapene (KHE og KLI) er konsolidert inn i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Videre er de tilknyttede selskapene vurdert etter egenkapitalmetoden, og de øvrige selskapene er vurdert etter kostmetoden i konsernregnskapet.

Eierforhold i andre selskap

- **Datterselskap** (>50 % eierandel)

Karmsund Havn Eiendom AS (KHE)

KHE ble opprettet i 2018, og er et heleid datterselskap av Karmsund Havn.

Formålet med KHE er å benytte selskapet ved evt. havnerelaterte eiendomsinvesteringer. Dette kan være alene eller i samarbeid med andre virksomheter. KHE eier 50% av Husøyveien 250 AS. Selskapet har ingen ansatte.

Karmsund Lufthavn Invest AS (KLI)

KLI er et heleid datterselskap av Karmsund Havn.

Hovedtanken bak etableringen av KLI er at man gjennom KLIs deleide datterselskap Lufthavndrift AS, legger til rette for en effektiv drift av Haugesund Lufthavn Karmøy. Dermed

kan selskapet være med å forbedre transport og infrastruktur, og bidra til havnens mål om å bli et attraktivt og moderne logistikk-knutepunkt. I 2019 og 2020 har Karmsund Havn tilført kr 5 mill i ny egenkapital til KLI, som igjen ble gitt som ansvarlige lån til Lufthavndrift AS. I oktober 2020 ble det ansvarlige lånet omgjort til egenkapital i Lufthavndrift AS. Selskapet har ingen ansatte.

- **Tilknyttede selskaper** (20-50 % eierandel)

Garpeskjær Eiendom AS – offentlig/privat samarbeid (OPS-modell)

Karmsund Havn eier 50 % av selskapet Garpeskjær Eiendom AS. Selskapet leier ut 2 store kontorbygg på til sammen 11.357 m² til Aibel. I leieforholdet inngår også et parkeringshus på 8.435 m².

Det ble i 2013 etablert et indre selskap i Garpeskjær Eiendom. I forbindelse med etableringen av indre selskap ble aksjekapitalen nedskrevet med MNOK 45. Kapitalnedsettelsen utgjør 90 % av opprinnelig aksjekapital og er innskudd i det indre selskap. Selskapet har ingen ansatte.

Husøyveien 250 AS

Karmsund Havn IKS har gjennom Karmsund Havn Eiendom AS inngått en avtale med Sea-Cargo AS om samarbeid om Husøyveien 250 AS. Partene eier 50% hver av aksjene i selskapet. Anlegget er utleid på en lengre avtale til Sea-Cargo AS, som vil bruke terminalen som deres logistikkknutepunkt i Norge, samt leie ut deler av arealene til andre virksomheter. Selskapet har ingen ansatte.

Lufthavndrift AS

Karmsund Havn IKS eier gjennom datterselskapet Karmsund Lufthavn Invest AS 33 % av aksjene i driftsselskapet Lufthavndrift AS. Ved årsslutt sysselsatte Lufthavndrift AS 25 årsverk.

Havnekraft AS

Selskapet ble opprettet våren 2020, og er et deleid datterselskap mellom Haugaland Kraft AS og Karmsund Havn IKS (50%/50%). Havnekraft AS har som formål å utvikle, eie og drifte anlegg for forsyning av skip med miljøvennlig energi, samt virksomhet knyttet til dette. Selskapet har ingen ansatte.

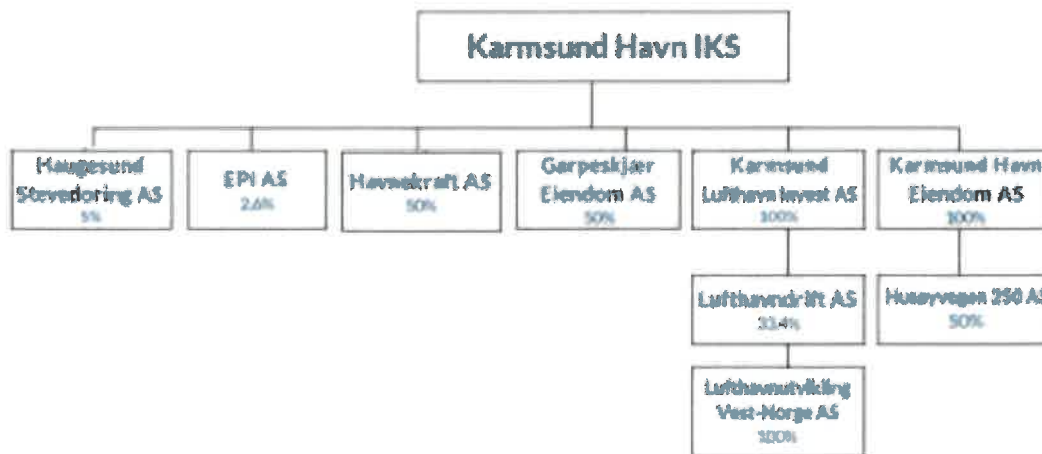
- **Øvrige selskaper** (< 20 % eierandel)

Haugesund Stevedoring AS

Karmsund Havn sin eierandel i selskapet utgjør 5 %. Det er til sammen syv selskaper som har eierandeler i terminalselskapet. Haugesund Stevedoring AS ble etablert i oktober 2017, og er et felles terminalselskap for håndtering av gods på Husøy. Selskapet har ved årsskiftet tre ansatte.

Environmental Port Index AS (EPI)

EPI AS ble stiftet i april 2020, og er en samarbeidsmodell mellom en rekke norske havner for å kvantifisere og rapportere skipenes miljøpåvirkning ved opphold i havn. Karmsund Havn ble med i samarbeidet høsten 2019, og eier ved utgangen av 2020 2,6 % av aksjene.

Året 2020 - hovedtrekk

Norsk økonomi er rammet hardt av utbruddet av coronavirus. Norges Bank kuttet styringsrenten til null i mai 2020, og Stortinget vedtok flere krisepakker for næringslivet. Statistisk Sentralbyrå tror ikke økonomien er på fote igjen før sent i 2021. Ekspertene mener likevel at utover sommeren og høsten 2021 kan vi vente en sterk økonomisk rekyl.

Karmsund Havn har i løpet av pandemien jobbet aktivt med å forberede bedriften best mulig til å kunne håndtere ulike scenarioer som følge av corona. Karmsund Havn og Haugesund Cargo Terminals (Husøy) er en del av landets kritiske infrastruktur og forsyningskjede (samfunnskritisk infrastruktur). Havnen er en del av EUs «Trans European Network» (transportkorridor) og har status som stamnetthavn. Over havnen går det betydelige mengder forbruksvarer, matvarer, medisiner, utstyr til helseinstitusjoner og kjemikalier. Derfor har Karmsund Havn og Haugesund Cargo Terminals vært fullt åpent i den ekstraordinære situasjonen som verden har befunnet seg i under pandemien.

På tross av coronapandemien ble 2020 et godt år for Karmsund Havn både med hensyn til økonomisk resultat og utvikling av havnetrafikk, areal, bygg og anlegg. Aktiviteten for primæraktivitetene (sum avgifter, vederlag og gebyrer) viser en vekst sammenlignet med fjoråret. Dette skyldes i hovedsak økt trafikk ved Husøy og Killingøy, samt oppdrag med havnekran. For øvrig er det ingen tvil om at pandemien har hatt særs stor effekt på cruiseaktiviteten for Karmsund Havn sin del. Denne aktiviteten vil mest sannsynlig normalisere seg først når pandemien er under kontroll, og en vaksine er på plass.

Det har videre vært spenning for konsernet knyttet til corona og påvirkningen pandemien har hatt for Lufthavndrift AS. Reiselivsnæringen generelt ble særlig hardt rammet av pandemien, og Lufthavndrift AS mistet et stort antall passasjerer og inntektsgrunnlag over natten. Lufthavndrift har blitt tildelt støtte i fra staten, og det er optimisme blant eierne av selskapet for framtidig god drift.

Rentemarkedet har vært på et historisk lavt nivå gjennom flere år. Som følge av coronautbruddet satt Norges Bank våren 2020 styringsrenten ned til 0 %, som er et historisk lavt nivå. Norges Bank legger stor vekt på at kombinasjonen av Covid-19 og oljeprisfall rammer norsk økonomi bredt, og en lavere rente alene kan ikke forhindre at coronautbruddet får store konsekvenser for norsk økonomi.

Karmsund Havn har høyt fokus på å investere og klargjøre havneområdet for den videre planlagte veksten. Anleggs siden ble høyt prioritert gjennom:

Resultat etter skattekostnad ble kr 11,3 mill. Det foreslås at overskuddet tillegges egenkapitalen. Pr. 31.12.20 er selskapets egenkapital kr 202 mill.

Regnskapet er presentert i henhold til regnskapslovens bestemmelser og gir etter styrets oppfatning et godt bilde over driften av selskapet og den økonomiske situasjonen ved årsskiftet. Karmsund Havn fører regnskapet etter NRS (Norsk Regnskapsstandard), og revisjonen utføres av Deloitte AS. Under henvisning til § 3-3 i regnskapsloven vil styret hevde at forutsetningene for fortsatt drift er til stede, jf. § 4-5.

Kontantstrømmen for den operasjonelle aktiviteten er positiv for KH og for konsernet, og skyldes i hovedsak årets aktivitet. Selskapet og konsernet har også foretatt investeringer i driftsmidler og finansielle anleggsmidler, tatt opp lån og betalt avdrag på lån, samt mottatt utbytte. Selskapets likviditet er god, og gjør at bedriften bedre vil kunne tåle lavere aktivitet i en periode dersom markedsforholdene skulle endres.

Selskapet har i løpet av 2020 ansatt en kranfører i en nyopprettet stilling som følge av vekst i arbeidsmengde. Dessverre opplevde bedriften at en god kollega gikk bort i 2020. Denne stillingen vil bli besatt i 2021. Det er ansatt ytterligere 2 personer i nyopprettede stillinger som vil være på plass i 2021 innen hhv vedlikehold og HSEQ.

Karmsund Havn har hatt høy investeringsaktivitet over flere år, og 2020 var intet unntak. Selskapet investerte for 51,5 mill. i varige driftsmidler i 2020, og 9,3 mill. i finansielle anleggsmidler. Fordelingen over de ulike havneavsnittene ser en av tabellen nedenfor.

Tilgang	Finansielle					Sum
	Killingøy	Garpeskjær	Husøy	investeringer	Andre	
Investeringer 2014	35 339 682	111 706	303 200	-	-	35 754 588
Investeringer 2015	39 159 045	3 561 059	749 962	-	2 555 482	46 025 548
Investeringer 2016	63 755 401	1 126 028	87 895 166	-	1 120 123	153 896 718
Investeringer 2017	535 394	26 685	24 017 097	-	63 229	24 642 405
Investeringer 2018	15 377 389	2 002 612	106 600 589	1 030 000	1 537 629	126 548 219
Investeringer 2019	18 088 608	1 827 269	168 814 452	21 002 000	462 571	210 194 901
Investeringer 2020	12 306 925	354 630	37 322 386	9 272 975	1 496 099	60 753 015
Total investeringer 2014-2020	184 562 444	9 009 989	425 702 852	31 304 975	7 235 134	657 815 394

Slutføring av tidligere vedtatte prosjekter ble prioritert og det ble vedtatt flere nye større prosjekter for realisering i 2020. Følgende større saker har vært styrebehandlet, gjennom budsjettvedtak eller som egne saker:

- Byggemodning område 5-6; Husøy
- Masseuttak og utfylling i sjø; Husøy
- Rogfastmasse prosjekt; Husøy
- Bygg vedlikeholdsavdeling; Husøy
- Ytterligere oppgradering Vest kai; Killingøy
- Gjestebrygge; indre kai Haugesund
- Etablering av Havnekraft AS
- Grensekontrollstasjon, Husøy

Organisasjon, HMS og Arbeidsmiljø

Sykefraværet blant de ansatte var på 1,65 %. Det har i 2020 ikke vært noen ansatte som har vært langtidssykemeldt (dvs sykemeldt mer en 8 uker i 100 % stilling). HMS og internkontroll er ivarettatt som en kontinuerlig prosess gjennom hele driftsåret. Rapporteringssystemet er tilfredsstillende. Karmsund Havn har avtale med Norsk Bedriftshelsetjeneste AS, som følger opp med befaringer og dialogmøter.

Det er ikke registrert alvorlige hendelser med personskade på egne ansatte, men 1 ansatt skled og skadet skulderen, og 1 ansatt falt over bord ved vedlikehold av kaier. Ingen av disse medførte sykemeldinger. Det er videre ikke registrert skade på eksterne personer relatert til våre operasjoner, ansatte eller rutiner.

Antall faste ansatte var 23, og 22,5 årsverk. I 2020 er det 6 kvinner og 15 menn i 100 % stilling, og 2 kvinner og 0 menn i redusert stillingsprosent.

De to heleide datterselskapene har ingen ansatte, og konsernet har således alle sine ansatte i morselskapet Karmsund Havn IKS.

GDPR (personvernregler) trådte i kraft sommeren 2018, og selskapet har gjort tilpasninger for å tilfredsstille de nye kravene. Dette innebærer blant annet utnevning av personvernombud.

Selskapet har ikke sett behov for å iverksette spesielle tiltak for å fremme likestilling, men har fokus på dette ved utlysning av nye stillinger.

Selskapet avholder regelmessige informasjonsmøter og årlige medarbeidersamtaler med de ansatte. Videre tilbys alle ansatte helseforsikring, og det gis tilbud om «seniorpolitikk» for ansatte over 62 år som et virkemiddel for å få seniorer til å stå lengre i arbeid. Arbeidsmiljøet betraktes som godt.

Risiko

Selskapets finansielle instrumenter består av langsiktig gjeld til norske kredittinstitusjoner, samt innskudd på rentebærende konti i norske banker. Avdragsprofilene på lånene er langsiktige og sikrer dermed god likviditet framover. Karmsund Havn har som nevnt bundet renten på 39 % av lånekapitalen (pr 31/12-20).

Markedsrisikoen påvirkes av volumutviklingen innen godstransport, aktiviteter innenfor prosjekt, subsea- og offshore, cruiseanløp og av økonomiske svingninger i samfunnet. Dette gir svingninger i størrelsen på varestrømmer, som igjen påvirker våre driftsinntekter.

Markedsrisikoen for utleie er på kort sikt mindre konjunkturpåvirket enn havnedriften, men ved langvarige svingninger vil også inntekts- og resultatutviklingen innen utleie bli påvirket. Coronapandemien har herjet på verdensmarkedet i store deler av året 2020, og det er ingen tvil om at pandemien har påført mange næringer og bransjer store økonomiske svingninger. Viktigheten av å ha «flere bein å stå på», solide kundeforhold, og en god spredning i type kundesegmenter har vist seg å være svært fordelaktig for Karmsund Havn i denne tiden.

Konsernet og KH har videre en rekke gode virkemidler som kan taes i bruk ved behov, og som på kort tid kan frigi betydelig likviditet. Konsernet vurderes som solid og i stand til å takle utfordringer også i DS/TS.

Det ytre miljøet

Selskapets egen virksomhet forurensar ikke det ytre miljø. Lover og forskrifter som er knyttet til avfallshåndtering fra fartøyer ved offentlig kai og fra egen virksomhet, er ivarettatt på en forsvarlig måte. Det samme gjelder forhold knyttet til lossing og lasting samt mellomlagring av farlig gods. Etter forurensningsloven har Karmsund Havn bistandsplikt under aksjoner mot akutt forurensning. I tillegg har selskapet etter avtale med interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA), i en rekke år hatt ansvaret for driften av beredskapsorganets sekretariat. Denne avtalen utgår 30. juni 2021, og ansvaret overføres til Haugesund Brannvesen.

Bærekraft

Karmsund Havn har et stort fokus på bærekraft. Gjennom Intelliport-konseptet, fokuserer vi på å bruke ny teknologi til å finne mer bærekraftige løsninger for vår aktivitet. FNs bærekraftsmål er en selvsagt rettesnor i dette arbeidet. Selv om vi har et bevisst forhold til alle mål, er det spesielt 3 mål som peker seg ut i vårt arbeid. I tillegg til disse tre målene, mener Karmsund Havn at mål 17 - Samarbeid med andre for å nå bærekraftsmålene er helt essensielt. Blant annet har samarbeid i form av tilskuddsordninger fra Enova og Kystverket, vært avgjørende for flere av Karmsund Havns bærekraftsprosjekter. Karmsund Havn arbeider tett sammen med myndigheter, eiere, kunder, leverandører, rederier og andre aktører i havnene våre, for å finne mer bærekraftige løsninger sammen.

Mål nr. 9 - Innovasjon og Infrastruktur.

Selskapet har i 2020 fortsatt å fokusere på innovativ, og mer bærekraftig infrastruktur. Karmsund Havn har fra før av Norges største mobile havnekran, og valgte da den ble bestilt at kranen skulle kunne kjøres på strøm. I 2020 bestilte Karmsund Havn en kran til, og denne skal også kjøres på strøm.

Karmsund Havn har i 2020 også jobbet med ulike miljøsertifiseringer (Bream og Ceequal). Ved alle investeringer i ny infrastruktur, tilstreber Karmsund Havn å velge solid infrastruktur av høy kvalitet, som er tilrettelagt for ny teknologi og innovative løsninger.

Mål nr. 11 - Bærekraftige byer og samfunn

Karmsund Havn har aktivitet tett på byer og befolkede tettsteder. Det er derfor viktig for selskapet å bidra til å minske luftforurensning, støy og andre belastninger for naboer. Ved kjøp av havnekran investerte selskapet i ekstra isolering av motorrom, for at kranen skal støye minst mulig. Karmsund Havn har også blant annet investert i flere landstrømsanlegg, som fjerner lokal luftforurensning fra skip som er koblet til strøm når de ligger i havn. I 2020 etablerte Karmsund Havn og Haugaland Kraft et felles selskap, Havnekraft AS, for å intensivere satsingen på landstrøm. Havnekraft er i

gang med sitt første prosjekt; etablering av et 12,8 MW høyspent landstrømanlegg til cruise. Alt for å bidra til et mer bærekraftig samfunn.

Mål nr. 13 - Stopp klimaendringene

Det viktigste bidraget for å stoppe klimaendringene, er å redusere klimagassutslipp. Karmsund Havn jobber målrettet for å kutte CO₂-utslipp fra egen aktivitet, og for å legge til rette for at andre aktører i havnen skal gjøre det samme. I 2020 har Karmsund Havn blant annet gjort dette ved å bestille EL-bil til Havnevakten, noe som sparer 5,6 kg CO₂ utslipp pr år. Den nye Havnekranen skal også gå på strøm, og vil spare 53kg i CO₂ utslipp per time den opererer. Karmsund Havn arbeider også systematisk med holdningsarbeid rundt reduksjon i klimagassutslipp.

Trafikkutviklingen

Karmsund Havn er en av landets største havner, og Haugesund Cargo Terminals, Husøy er Vestlandets største trafikkhavn målt i godsomslag. Det har det siste året vært en solid oppgang i godsomslag over offentlig kai i vårt havneområde, men en reduksjon over privat kai. Nedgangen over privat kai skyldes blant annet redusert utskipning hos noen av regionens største industribedrifter, i all hovedsak fra prosessanlegget på Kårstø. Godsomslaget over offentlig kai har økt fra 867.499 tonn i 2019 til 1043.845 tonn i 2020, dette tilsvarer en oppgang på 20 %. Totalt sett har det vært en nedgang på godsmengde over offentlige og private havneanlegg i havneområdet fra 10,5 millioner tonn gods i 2019, til 10,1 millioner tonn gods i 2020. Containeraktiviteten over havneavsnittene ble i 2020 registrert til 34.947 TEU mot 33.812 TEU året før, noe som tilsvarer en vekst på 3 %.

Antall skipsanløp i hele havneområdet ble registrert til 36.900 i 2020 mot 35.161 i 2019. Dette tilsvarer en økning på 5 % og gjenspeiler primært en økende aktivitet innen offshore, oppdrett og fiskeri. De totale anløpsinntektene har derimot falt noe sammenlignet med fjoråret, dette skyldes i all hovedsak stopp i cruisetrafikken grunnet coronapandemien. Dette er skip med stor bruttotonasje og har dermed stor innvirkning på anløpsinntektene.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Containere (TEU)	6 900	12 296	13 680	20 892	28 024	31 278	33 812	34 947
Godsomsalg i tonn (privat)	10 024 030	11 559 262	10 697 478	11 080 986	11 042 268	9 977 117	9 639 911	9 016 258
Godsomsalg i tonn (off. kai)	916 402	1 012 850	1 049 177	1 045 478	1 107 750	933 436	867 499	1 043 845
Godsomsalg i tonn (offentlig og privat)	10 940 432	12 572 112	11 746 655	12 126 464	12 150 018	10 910 553	10 507 410	10 060 103
Antall anløp til KIH's sjøområde	38 240	41 199	40 403	55 647	53 507	54 024	35 161	36 900

Utviklingsmuligheter

For konsernet og KH er det ingen tvil om at Corona-pandemien vil sette preg på utviklingen også et stykke inn i 2021. Styret vil i tiden fremover prioritere en videreutvikling av Haugesund Cargo Terminals, Husøy. Samtidig vil styret arbeide for at den regionale hovedhavnen får den nødvendige status i overordnende beslutningsorganer, og ut fra det blir prioritert i forhold til en oppgradert veistruktur. Styret vil erverve nye arealer i området slik at arealknapphet for havnevirksomheten unngås.

Styret ønsker å styrke videre utvikling av Killingøybasen, og i samarbeid med offshorenæringen prioritere tilrettelegging for nye aktiviteter på Killingøy Øst. Samtidig skal det tas hensyn til at eksisterende etableringer på Killingøy etter hvert kan få et økt arealbehov. Karmsund Havn vil også vurdere etablering av aktivitet i andre havner i havneområdet i tiden som kommer.

Haugesund og Karlsund Havn har de senere årene markert seg som en attraktiv by i det europeiske cruisemarkedet, og byen har opplevd en jevn vekst i antall anløp av cruiseskip. I oppstartsåret 2013 hadde vi 7 anløp og 9.700 passasjerer. I 2020 var det booket inn 75 anløp og 151.000 passasjerer, men som følge av corona ble cruisemarkedet tilnærmet avlyst for 2020. Det er forventet at dette markedet vil ta seg fort opp igjen så snart pandemien er under kontroll, og veksten i antall bookinger for de neste årene til vår havn er betydelig. Det forventes en utvikling fremover som vil gi rundt 500.000 cruisepassasjerer årlig.

I forbindelse med cruisesatsingen fortsetter selskapet å jobbe aktivt for at de miljømessige konsekvenser økningen kan medføre skal bli så lave så mulig. Det er nå på plass et EPI-selskap (KH har 2,6% eierandel), som er en modell for å kvantifisere og rapportere skipenes miljøpåvirkning ved opphold i havn. Videre har havnen ved etablering av Havnekraft i samarbeid med Haugaland Kraft fokus på tilbud av landstrøm til cruisebåter og andre skip.

Konsernet og selskapet skal fortsette å ha fokus på miljøforebyggende tiltak, og ha som mål å fremstå med synlig profil som «grønn havn». Bærekraftige valg og tiltak skal prioriteres så langt det er mulig og økonomisk forsvarlig.

Haugesund 24.03.2021

Johan Rokstad
Styrets leder

Elisabeth Haldorsen
Nestleder

Tønnes Tønnesen
Styremedlem

Ellen Solstad

Sindre Matre

Tore Gautesen

Styremedlem

Styremedlem

Havnedirektør

Konsernregnskap Karmsund Havn IKS Resultatregnskap

MORSELSKAP			KONSERN
2019	2020	NOTE	2020
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
97 543	103 335	Salgsinntekt	103 335
41 616	7 992	Annen driftsinntekt	7 992
139 159	111 327	Sum driftsinntekter	111 327
7 837	8 723	Varekostnad	8 723
20 096	23 082	Lønnskostnad	23 082
32 928	36 885	Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	36 885
29 911	22 941	Annen driftskostnad	22 980
90 772	91 632	Sum driftskostnader	91 671
48 386	19 696	Driftsresultat	19 657
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
3 000	5 000	Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap	8 317
0	0	Renteinntekt fra foretak i samme konsern	96
1 253	599	Annen finansinntekt	601
-13 912	-12 429	Annen finanskostnad	-12 429
-9 659	-6 830	Netto finansresultat	-5 415
38 728	12 865	Årsresultat før skattekostnad	14 242
1 316	1 577	Skattekostnad	1 590
37 412	11 288	ÅRSRESULTAT	12 651

Karmsund Havn IKS

Balanse pr 31.12.2020

MORSELSKAP		KONSERN	
2 019	2 020		2 020
		EIENDELER	
		Anleggsmidler	
764 671	779 259	Vare driftsmidler	779 259
39 554	48 627	Finansielle anleggsmidler	51 816
0	0	Immaterielle eiendeler	11
804 225	828 086	Sum anleggsmidler	831 086
		Omløpsmidler	
34 831	38 119	Fordringer	38 025
41 472	36 798	Bankinnskudd, kontanter og lignende	37 943
76 304	74 916	Sum omløpsmidler	75 969
880 528	903 003	SUM EIENDELER	907 055
		EGENKAPITAL OG GJELD	
		Egenkapital	
1 300	1 300	Innskutt egenkapital	1 300
189 723	201 011	Opplyent egenkapital	205 047
191 023	202 311	Sum egenkapital	206 347
		Gjeld	
8 981	8 582	Avsetning for forpliktelser	8 582
549 859	563 320	Langsiktig gjeld	563 320
30 665	28 790	Kortsiktig gjeld	28 806
689 505	700 691	Sum gjeld	700 707
880 528	903 003	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	907 055

Haugesund 24.03.2021

Johan Rokstad
Styrets leder

Elisabeth Haldorsen
Nestleder

Tønnes Tønnesen
Styremedlem

Ellen Solstad
Styremedlem

Sindre Matre
Styremedlem

Tore Gautesen
Havnedirektør

Konsernregnskap

Karmsund Havn IKS

Kontantstrømoppstilling

MORSELSKAP			KONSERN
2019	2020		2020
38 728	12 865	Årsresultat før skattekostnad	14 242
0	0	Andel resultat tilknyttet selskap	-6 317
0	0	Periodens betalte skatt	0
32 928	36 885	Ordinære avskrivninger	36 885
-2 470	-395	Pensjonskostnad uten kontanteffekt	-395
-39 288	-4 875	Ikke operasjonelle aktiviteter	125
2 864	-3 288	Endring i kortsiktige fordringer	-3 223
-21 552	-3 453	Endring i kortsiktig gjeld	-3 453
<u>11 210</u>	<u>37 741</u>	Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	<u>37 866</u>
36 013	521	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	521
-176 772	-51 474	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-51 474
0	-9 273	Utbetalinger ved kjøp av finansielle anleggsmidler	-9 273
<u>-140 759</u>	<u>-60 226</u>	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	<u>-60 226</u>
169 195	58 889	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	58 889
-39 939	-45 428	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-45 428
255	-651	Effekt av valutakursendringer på bankinnskudd, kontanter o.l.	-651
3 000	5 000	Mottatt utbytte	5 000
<u>132 511</u>	<u>17 810</u>	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	<u>17 810</u>
2 962	-4 675	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	-4 550
38 509	41 472	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	42 493
<u>41 472</u>	<u>36 798</u>	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12	<u>37 943</u>

Konsernregnskap

Karmsund Havn IKS

Noter til regnskapet 2020

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Karmsund Havns IKS med datterselskaper hvor Karmsund Havn IKS har bestemmende innflytelse som følge av juridisk eller faktisk kontroll. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner i alle selskaper som inngår i konsernregnskapet. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert. Investeringer i selskaper hvor konsernet har betydelig innflytelse (tilknyttede selskaper), behandles etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Betydelig innflytelse foreligger normalt når konsernet eier fra 20 til 50 prosent av den stemmeberettigede kapitalen. Aksjer i datterselskaper er eliminert i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Dette innebærer at det oppkjøpte selskapets eiendeler og gjeld vurderes til virkelig verdi på kjøpstidspunktet, og eventuell merpris ut over dette klassifiseres som goodwill. For deleide datterselskaper er kun majoritetens andel av goodwill inkludert i balansen.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost og avskrives over forventet levetid. Hovedregelen er lineær avskrivning, men anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er i balansen omregnet til balansedagens kurs. Valutagevinster og -tap presenteres som Finansinntekter og Finanskostnader.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til egen tilvirkning av immaterielle eiendeler, herunder utgifter til egen forskning og utvikling, balanseføres når det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelene vil tilflyte selskapet og anskaffelseskost kan måles pålitelig.

Immaterielle eiendeler som er kjøpt enkeltvis, er balanseført til anskaffelseskost. Immaterielle eiendeler overtatt ved kjøp av virksomhet, er balanseført til anskaffelseskost når kriteriene for balanseføring er oppfylt. Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Immaterielle eiendeler nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom de forventede økonomiske fordelene ikke dekker balanseført verdi og eventuelle gjenstående tilvirkningsutgifter.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap og datterselskap

Investeringer i datterselskaper vurderes etter kostmetoden. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene er inntektsført som annen finansinntekt. Tilsvarende gjelder Investeringer i tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet og egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Eierandeler i felles kontrollert virksomhet vurderes etter bruttometoden både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet. Andelen av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld innarbeides linje for linje i regnskapet. Tallene spesifiseres per hovedgruppe i note til regnskapet.

Aksjer og investeringer i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, er vurdert etter kostmetoden. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Ved varesalg:

Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når både risiko og kontroll i hovedsak er overført til kunden. Dette vil normalt være tilfellet når varen er levert til kunden. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet

Ved tjenestevalg:

Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når krav på vederlag oppstår. Dette skjer når tjenesten ytes, i takt med at arbeidet utføres.

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Ved regnskapsføring av pensjon som er ytelsesplan, kostnadsføres forpliktelsen over opptjeningstiden i henhold til planens opptjeningsformel. Allokeringemetode tilsvare planens opptjeningsformel med mindre det vesentlige av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden. Lineær opptjening legges da til grunn. For pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon anvendes således lineær opptjening.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjons- midlene (korridor). Virkningen av planendringer med tilbakevirkende kraft som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes i resultatregnskapet umiddelbart. Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse.

For opptjeningsbaserte uføreytelser som er en separat plan, vil effekten av eventuelle estimatavvik og planendringer resultatføres umiddelbart. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for betaling av ytelsene. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjennomføres på balansedagen. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene, og er beregnet av netto faktisk underfinansiering. AFP-forpliktelser innenfor LO/NHO-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, men som regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning da den ikke er målbar.

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner er ført mot egenkapitalen. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen.

Investeringsstilskudd er ført brutto i balansen og periodiseres over investeringsens økonomiske levetid som driftsinntekt. Mottatt tilskudd periodiseres sammen med de kostnadene de er ment å redusere. Investeringsstilskudd fra Enova er ført med nettobeløp i balansen som reduksjon av anskaffelseskost på driftsmiddelet. Tilskuddet kommer indirekte til fratrekk i avskrivningene gjennom redusert anskaffelseskost av eiendelen.

Note 2		Salgsinntekt		Konsern
Morselskap				2019
2019	2020	Per virksomhetsområde:	2020	
6 003 963	5 748 683	Farledsavgift	5 748 683	-
678 300	472 500	Saksbehandlingsgebyr	472 500	-
8 705 070	11 016 593	Kaivgift	11 016 593	-
4 645 298	5 345 652	Varevederlag	5 345 652	-
1 208 080	59 102	Passasjeravgift	59 102	-
17 079 801	21 270 995	Vederlag etter regulativ	21 270 995	-
59 222 028	59 421 841	Leieinntekter	59 421 841	-
36 013 001	520 599	Salg av anleggsmidler	520 599	-
5 603 071	7 471 369	Annen driftsinntekt	7 471 369	-
139 158 613	111 327 334	Sum	111 327 334	-

Note 3 **Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm**

Morselskap			Konsern
2019	2020		2019
16 817 647	18 341 054	Lønn	-
2 928 928	2 939 541	Folketrygdavgift	-
78 331	1 660 515	Pensjonskostnader (se note 9)	-
271 512	141 029	Andre ytelser	-
20 096 418	23 082 138	Sum	-
22,5	22,5	Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	-
23,0	23,0	Antall ansatte personer i regnskapsåret	-

<i>Ytelser til ledende personer</i>	Lønn	Annen godtgjørelse
Daglig leder	1 659 178	255 057
Styret	520 200	-

Revisor

Godtgjørelse til Deloitte AS og samarbeidende selskaper fordeler seg slik:

Morselskap				Konsern	
2019	2020		2020	2019	
99 000	129 800	Lovpålagt revisjon	168 550	-	
9 500	96 100	Kjøp av andre tjenester	96 100	-	

Note 6 Selvkostoppstilling

	Farvanns- forvaltning 2020	Saksbehandling 2020
Driftskostnader:		
Personalkostnader	4 260 963	423 049
Investeringer	1 538 290	
Vedlikehold	127 387	
Andre driftskostnader	4 210 703	330 262
Avskrivninger	225 102	
Rentekostnader	265 448	
Sum kostnader:	10 627 893	753 311
Inntekt: farvannsavgift/saksbehandlingsgebyr	5 748 683	472 500
Resultat:	-4 879 210	-280 811

	Sum siste 5 år:	2020	2019	2018	2017	2016
Farvannsforvaltning	-16 371 991	-4 879 210	-3 100 675	-2 704 056	-2 191 755	-3 496 295
Saksbehandling	-1 397 872	-280 811	-128 459	-413 428	-331 863	-243 311

Note 7 Datterselskap, tilknyttet selskap m.v.

Firma	Ansk.-tidspunkt	Konsolidert (ja/nei)	Forretnings- kontor	Stemmeandel	Eier- andel
Karmsund Havn Eiendom AS	19.06.2018	Ja	Haugesund	100 %	100 %
Karmsund Lufthavn Invest AS	26.06.2018	Ja	Haugesund	100 %	100 %
Garpeskjær Eiendom AS	10.02.2010	Nei	Haugesund	50 %	50 %
Lufthavndrift AS	15.08.2018	Nei	Haugesund	33 %	33 %
Husøyvegen 250 AS	18.06.2018	Nei	Karmøy	50 %	50 %
Havnekraft AS	13.03.2020	Nei	Haugesund	50 %	50 %
Haugesund Stevedoring AS	16.10.2017	Nei	Karmøy	5 %	5 %
EPI AS	18.12.2020	Nei	Bergen	3 %	3 %

Karmsund Havn IKS - Investeringer etter kostmetoden

Firma	Aksjekapital	Annen innskutt EK	Antall aksjer	Pålydende	Balanseført verdi
Karmsund Havn Eiendom AS	12 000 000	-	12 000	1 000	12 000 000
Karmsund Lufthavn Invest AS	15 033 000	-	50 110	300	15 033 000
Sum datterselskaper					27 033 000

Firma	Aksjekapital	Annen innskutt EK	Antall aksjer	Pålydende	Balanseført verdi
Haugesund Stevedoring AS	500 000	-	250	100	25 000
EPI AS	4 000 000	-11 395	260	854	221 975
Norsk Bane	10 159 000	-	10	1 010	10 100
Sum tilknyttede selskaper					257 075

Karmsund Havn Konsern - Investeringer etter egenkapitalmetoden

Resultatandel og balanseført verdi 31.12	Bokført verdi 01.01	Årets kapital- innskudd	Årets resultatandel	Utbytte/salg	Bokført verdi 31.12
Husøyvegen 250 AS	10 605 676	-	534 375	-	11 140 051
Lufthavndrift AS	3 779 363	5 001 000	-1 801 694	-	6 978 669
Garpeskjær Eiendom AS	26 806 064	-	7 608 188	-5 000 000	29 414 252
Havnekraft AS	-	4 050 000	-23 793	-	4 026 207
Sum	41 191 103	9 051 000	6 317 076	-5 000 000	51 559 179

Note 8 Egenkapital

	Karmsund Havn IKS	Karmsund Havn Konsern
Innskutt egenkapital 01.01.2020	1 300 000	1 300 000
Opptjent egenkapital 01.01.2020	189 723 283	192 396 126
Årets resultat	11 287 880	12 651 148
Sum egenkapital 31.12.2020	202 311 163	206 347 274

Note 9 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i denne loven. Selskapets ytelsesbaserte pensjonsordninger gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er fondert gjennom et forsikringsselskap. Pensjonsforpliktelsen balanseføres. Alle innbetalinger til forsikringsselskapet, også innbetalinger til pensjonspremiefond, kostnadsføres.

Regnskapsføring av AFP-ordning

Pensjonsforpliktelser knyttet til AFP-ordningen balanseføres bare for den delen som ansatte har valgt å ta ut. Forpliktelse knyttet til fremtidig AFP-uttak balanseføres.

Morselskap 2019	2020	Antall personer omfattet av ordningen	2020	Konsern 2019
		<u>Ytelsesbasert ordning:</u>		
20	22	Aktive KLP	22	-
1	1	Aktive HKP	1	-
11	11	Pensjonister KLP	11	-
9	9	Pensjonister HKP	9	-
41	43	Totalt	43	-

Morselskap 2019	2020	Haugesund Kommunale Pensjonskasse - HKP:	2020	Konsern 2019
93 124	83 922	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	83 922	-
466 404	368 400	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	368 400	-
-819 590	-711 986	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-711 986	-
25 295	13 440	Administrasjonskostnad/rentegaranti	13 440	-
-30 811	-153 098	Resultatført estimeringstap/(gevinst)	-153 098	-
-33 102	-35 811	Arbeidsgiveravgift netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	-35 811	-
-1 170 337	-	Resultatført planendring	-	-
-1 469 017	-435 133	Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	-435 133	-

Morselskap 2019	2020	Kommunal Landspensjonskasse - KLP:	2020	Konsern 2019
2 422 009	2 600 778	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 600 778	-
858 498	811 038	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	811 038	-
-1 061 708	-1 058 250	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1 058 250	-
2 218 799	2 353 566	Netto pensjonskostnad	2 353 566	-
		Sum amortisert premieavvik		
101 942	109 576	Administrasjonskostnad/Rentegaranti	109 576	-
327 224	332 125	AGA netto pensj.kostn. Inkl. adm.kost.	332 125	-
-396 013	-	Resultatført planendring	-	-
2 251 952	2 795 267	Samlet kostnad (inkl. administrasjon)	2 795 267	-

Økonomiske forutsetninger KLP	2020	2019
Diskonteringsrente	1,70 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,25 %	2,25 %
Forventet pensjonsøkning	1,24 %	1,24 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,00 %	2,00 %
Forventet avkastning på fondsmidler	3,10 %	3,80 %
Amortiseringstid	10	10

	HKP Fonderte	KLP Fonderte	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelser	16 107 195	40 037 358	56 144 553
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	19 244 683	32 927 372	52 172 055
Periodisert arbeidsgiveravgift	-38 056	1 002 508	964 452
Netto pensjonsforpliktelse	35 313 822	73 967 238	109 281 060

Morselskap	HKP - Pensjonsforpliktelse		KLP - Pensjonsforpliktelse	
	2020	2019	2020	2019
Netto forpliktelse UB i fjor	312 128	2 204 305	7 914 176	8 491 592
Pensjonskostnad inkl. aga og adm.kost.	-435 133	-1 469 017	2 795 267	2 251 952
Aga innbetalt premie/tilskudd	-21 899	-52 292	-304 247	-349 642
Innbetalt premie	-163 064	-370 868	-2 265 426	-2 479 727
Netto forpliktelse UB 31.12.	-307 968	312 128	8 139 770	7 914 175

Note 10 Annen langsiktig gjeld

Morselskap	2019	2020	2020	Konsern 2019
	649 858 525	663 319 740	Gjeld til kredittinstitusjoner	663 319 740
	649 858 525	663 319 740	Sum annen langsiktig gjeld	-

Eierkommunene står som garantist for lånene i henhold til eierandel i Karmsund Havn IKS. Langsiktig gjeld betales i hovedsak ned over 20 år, og 99,97 % av selskapets gjeld 31.12.2020 forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt.

Note 11 Transaksjoner og mellomværende med nærstående parter

Motpart	Forhold til motparten	2020	Andre fordringer 2019
Karmsund Havn Eiendom AS	Datterselskap	48 016	27 295
Karmsund Lufthavn Invest AS	Datterselskap	45 420	1 694 295
Sum		93 436	1 721 590

Ytterligere forklaring på mellomværende med nærstående parter:

Karmsund Lufthavn Invest AS: Det ble i 2020 besluttet å gjennomføre en forhøyelse av aksjekapitalen i Karmsund Lufthavn Invest AS. Emisjonene ble gjennomført som en rettet emisjon, med kapitalforhøyelse ved konvertering av gjeld.

Note 12 Skattekostnad

I 2015 gjennomførte Skatt Vest etterkontroll av regnskapet for perioden 2010-2013. Skatt Vest konkluderte med at deler av utleievirksomheten faller utenfor en direkte realisering av Karmsund Havn IKS sitt ikke ervervsmessige hovedformål og fattet vedtak om endring av ligning for perioden 2010 til 2014.

Skattepliktig inntekt ble økt med kr 67 mill, og selskapet mottok et skattekrav på kr 19.187.893 som ble betalt i mai 2016. Selskapet er uenig i tolkningen av lovverket, og mener i tillegg at beregningen er feilaktig i det den ikke hensyntar at deler av leieinntekten faller innenfor skattelovens § 2-32,1. Vedtaket ble påklagd, og Karmsund Havn mottok i november 2016 Skattekontorets redegjørelse til klagenemndas sekretariat, hvor det går fram at Skattekontoret aksepterer saldoavskrivninger. Selskapet mottok endelig vedtak fra Skatteklagenemnda 26.06.2019, hvor det fastslås at Karmsund Havn ikke gis medhold i klagen.

Selskapet har med støtte fra Norske Havner valgt å ta ut søksmål mot staten, og stevning ble levert innen fristen 15.10.2019. Saken var berammet til høsten 2020, men staten nedla i oktober 2020 i prosesskriv sammenfallende påstand med KH på noen punkter. Konsekvensen av dette er at skattekontoret må foreta en ny vurdering av de enkelte leiekontraktene der ovennevnte rettslige standpunkt legges til grunn. På grunn av usikkerhet knyttet til utfallet av saken som anses prinsipiell, er det vanskelig å estimere periodens skattekostnad. Innbetalt skatt er derfor balanseført som kortsiktig fordring med fradrag for skattekostnad knyttet til eierskatt i Garpeskjær Eiendom AS i 2013-2019.

I etterkant av det opprinnelige vedtaket har selskapet levert ligningsoppgaver for perioden 2010-2019 i tråd med Skatt Vest sin påstand. Innleverte oppgaver viser et betydelig underskudd til framføring, slik at om oppgavene tas til følge, vil det ikke være betalbar skatt for perioden. Karmsund Havn IKS aksepterer at eierskapet (50 %) i Garpeskjær Eiendom AS faller utenfor fritaket i Skattelovens § 2-32,1. Det er i regnskapet for 2020 innarbeidet skatt på overskudd fra denne virksomheten for året.

Morselskap	2019	2020	Årets skattekostnad fremkommer slik:	2020	Konsern 2019
	1 315 873	1 577 389	Betalbar skatt	1 594 565	-
	-	-	Endring i utsatt skatt	-4 085	-
	-	-	Virkning av endring i skatteregler	-	-
	1 315 873	1 577 389	Skattekostnad	1 590 480	-

Morselskap	2019	2020	Betalbar skatt i balansen	2020	Konsern 2019
	1 315 873	1 577 389	Årets betalbare skattekostnad	1 590 480	-
	-	-	Skatt på avgitt konsernbidrag	-	-
	-	-	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	-	-
	1 315 873	1 577 389	Betalbar skatt i balansen	1 590 480	-

Statstilskudd kai er ført brutto i balansen og periodiseres over investeringsens økonomiske levetid som driftsinntekt. Mottatte driftstilskudd periodiseres sammen med de kostnader tilskuddet er ment å dekke. Investeringsstilskudd fra Enova er ført med nettobeløp i balansen som reduksjon av anskaffelseskost på driftsmiddelet. Tilskuddet kommer indirekte til fratrekk i avskrivningene gjennom redusert anskaffelseskost av eiendelen.

Note 14	Valuta
---------	--------

	2020	2019
Resultatført valutagevinst	6 821	254 864
Resultatført valutatap	657 680	-
Sum valutagevinst og -tap	-650 859	254 864

Det ble i 2020 realisert en valutatap i forbindelse med kjøp av ny autom. gate på Husøy. En mindre valutagevinst ble realisert ved sikring av euro ved kjøp av andel av ny havnekran.

Note 15 Bankinnskudd

Bankinnskudd, kontanter o.l. omfatter bundne skattetrekksmidler med kr. 1 210 702,00

Note 16 Havnestyrets disposisjon

Havnestyrets disposisjon er belastet med kr 93 051,96

Note 17 Hendelser etter balansedagen

Ved inngangen til 2021 har verden fortsatt ikke kontroll over coronapandemien. Det er forventet at utbruddet av corona vil få særs stor effekt på cruiseaktiviteten for Karmsund Havn også i 2021, og at denne aktiviteten mest sannsynlig vil normalisere seg først når pandemien er under kontroll. Karmsund Havn og Haugesund Cargo Terminals (Husøy) er imidlertid en del av landets kritiske infrastruktur og forsyningskjede (samfunnskritisk infrastruktur). Havnen er en del av EUs «Trans European Network» (transportkorridor) og har status som stamnetthavn. Over havnen går det betydelige mengder forbruksvarer, matvarer, medisiner, utstyr til helseinstitusjoner og kjemikalier. Derfor holder Karmsund Havn og Haugesund Cargo Terminals fullt åpent i den ekstraordinære situasjonen, som Norge befinner seg i nå.

Karmsund Havn har tett dialog med sine kunder, og følger utviklingen nøye i tiden framover. Flere av havnens kunder vil bli vesentlig påvirket av situasjonen, og KH konsernet må forvente at det kan bli inntektstap kommende år. Bedriften har god likviditet, noe som er viktig i en tid med mye usikkerhet og forsinkelser. Videre har bedriften utarbeidet gode beredskapsrutiner og bemanningsplaner dersom det skulle bli behov. For flere opplysninger se styrets beretning.

Note 18 **Fortsatt drift**

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede.

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo"[™] - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Tore Gautesen

Havnedirektør

Serienummer: 9578-5993-4-2747967

IP: 82.134.xxx.xxx

2021-03-26 11:11:42Z

Sindre Matre

Styremedlem

Serienummer: 9578-5993-4-1631782

IP: 79.161.xxx.xxx

2021-03-26 11:16:12Z

Elisabeth Valborg Haldorsen

Nestleder

Serienummer: 9578-5997-4-13159

IP: 79.160.xxx.xxx

2021-03-26 12:49:09Z

Ellen Solstad

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-26158

IP: 79.160.xxx.xxx

2021-03-26 16:11:06Z

Johan Rokstad

Styrets leder

Serienummer: 9578-5994-4-513883

IP: 79.161.xxx.xxx

2021-03-26 17:06:52Z

Tønnes Bernhard Tønnesen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5999-4-1232720

IP: 79.160.xxx.xxx

2021-03-26 17:21:03Z

Dokumentet er signert digitalt, med Penneo.com. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Til representantskapet i Karmsund Havn IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Karmsund Havn IKS' årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 11 287 880 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 17 651 148. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettsvisende bilde av den finansielle stillingen til Karmsund Havn IKS per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettsvisende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Karmsund Havn IKS per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav***Konklusjon om årsberetningen***

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Haugesund, 23. mars 2021
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2712-2

3. juni 2021

Spørsmål til kommuneloven § 23-6 – varsling til kontrollutvalget om møter i selskap

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til e-post 29. april 2021 fra Forum for Kontroll og Tilsyn. Dere ber om en avklaring av *hvem* som har en plikt til å sende varsel til kontrollutvalget om at det skal avholdes møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer etter kommuneloven § 23-6 fjerde ledd.

I kommuneloven § 23-6 fjerde ledd står det at kontrollutvalget "skal varsles". Ordlyden gir ikke svar på hvem som har en plikt til å varsle. Problemstillingen er heller ikke berørt i forarbeidene. Departementet har derfor lagt avgjørende vekt på den forståelsen som framstår mest hensiktsmessig. Vi antar at det er mest nærliggende at eier-/deltakerkommunen sender slikt varsel. Det vil være langt enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn det vil være for et selskap som kan ha mange eier-/deltakerkommuner. Denne løsningen passer også med virkeområdet til kommuneloven. I § 1-2 er det fastsatt at loven gjelder for kommuners virksomhet. Det trekkes i retning av at det er kommunen som er pliktsubjekt etter loven i tilfeller hvor det ikke tydelig fremkommer noe annet.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Sand Kaastad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Siri Sand Kaastad
22 24 70 94